

Magyar Világ (1929)

(1929–1932) Szépirodalmi, művészeti és társadalmi folyóirat. Fő- és felelős szerkesztője, valamint kiadója Lázár István volt. Szerkesztette ifj. Lázár István, 1930 májusától Springer Gusztávval együtt. Nyomta Springer Gusztáv könyvnyomdája. 1932-ben megváltozott a folyóirat profilja, s országos és közgazdasági szemle lett, Irodalom és művészet címen maradt mindössze egy rovata. Főszerkesztője szintén Lázár István volt, társszerkesztője ifj. Lázár István [FWL szerint: Springer József is], szerkesztője 1932 júliusától Székely Sándor.

1929.

784. Kosztolányi Dezső: „A nagyvárosban éltem”, *Magyar Világ*, I. évf. 1. sz., 1929. ápr. 1., 16. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „A nagyvárosban éltem, hol a börzék”; lásd FJ1/3523 is; kötetben: BFP, 52–53: „A nagyvárosban éltem, hol a börzék”, KB, 26–27, ÖGyK, 235–236: „A nagyvárosban éltem, hol a börzék”.]

785. Kosztolányi Dezső: „Sakkoztunk egyszer...”, *Magyar Világ*, I. évf. 5. sz., 1929. jún. 1., 3. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Sakkoztunk egyszer három nagydiákok”; kötetben: BFP, 24–25: „Sakkoztunk egyszer három nagydiákok”, KB, 19–20, ÖGyK, 216: „Sakkoztunk egyszer három nagydiákok”.]

MÚFORDÍTÁSOK

1929.

786. López Velarde, Ramón: „Agueda unokanéném”, ford. Kosztolányi Dezső, *Magyar Világ*, I. évf. 3. sz., 1929. máj. 1., 19. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Meghivta a keresztanyám Aguedát,”; lásd FJ1/3800 + FJ2/975 is.]

Magyarosan (1933)

(1932–1944) Nyelvművelő folyóirat. A Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Bizottsága Nyelvművelő szakosztályának megbízásából Négyesy László közreműködésével szerkesztette (felelős szerkesztő volt) Nagy J. Béla és Zsirai Miklós, 1933-tól pedig Szinnyei József is részt vett a szerkesztésben. 1934 január/februárjától egyedül szerkesztette tovább Zsirai Miklós. Nyomta a Sylvester Nyomda. A Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Bizottsága felügyelete alatt megalakult Nyelvművelő Szakosztály tagjai között Kosztolányi Dezső neve is szerepelt.

1933.

787. Kosztolányi Dezső: „Kosztolányi Dezső beszéde”, *Magyarosan*, II. évf. 1–2. sz., 1933. jan–febr., 13–15. [Rovat: A Nyelvművelő szakosztály sajtóértekezlete; műfaj: nyilvános beszéd; első sor/mondat: „Nagyméltóságú Elnök Úr!”; lásd FJ1/1932: „A nyelvtisztaságért. Kosztolányi Dezső beszéde” is.]

Mindnyájunk Lapja (1927)

(1927) Szépirodalmi, művészeti és társadalmi hetilap. Szerkesztette Segesdy László, 1927 októberétől pedig főszerkesztője Kovács Máttyás lett. A szerkesztésért és a kiadásért felelős Jankovich György volt. Nyomta és kiadta a Hellas Irodalmi és Nyomdai Rt. Előzménye a *Küzdj és Bizzál!* volt.

1927.

788. Kosztolányi Dezső: „Bus pesti nép...”, *Mindnyájunk Lapja*, I. évf. 1. sz., 1927. máj. 3., 9. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Ó, én szeretem a bus pesti népet,”; lásd FJ1/383: „Bus, pesti nép” is; kötetben: BFP, 25–27: „Ó én szeretem a bús pesti népet”, LLE, 20–21: „Bús pesti nép”, Mák1, 6–7: „Bús pesti nép”, Mák2, 8–9: „Bús pesti nép”, ÖGyK, 217–218: „Ó én szeretem a bús pesti népet”.]

789. Kosztolányi Dezső: „Sakkoztunk egyszer...”, *Mindnyájunk Lapja*, I. évf. 2. sz., 1927. máj. 11., 2. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Sakkoztunk egyszer három nagydiákok”; kötetben: BFP, 24–25: „Sakkoztunk egyszer három nagydiákok”, KB, 19–20, ÖGyK, 216: „Sakkoztunk egyszer három nagydiákok”.]

INTERJÚK, NYILATKOZATOK

1927.

790. [Szerző nélkül] [=Pálffy István?]: „Székesfehérvár. Kosztolányi Dezső. »Elítélem az utca beleavatkozását az irodalomba!« Néhány szó róla és vele”, *Mindnyájunk Lapja*, I. évf. 32. sz., 1927. dec. 8., 22. [Rovat: Magyar városok élete; műfaj: interjú; első sor/mondat: „Az utolsó magyar irodalmi megújulás egyik legkimagaslóbb egyénisége Babits mellett.”]

Mozi (1913)

(1913) Képes hetilap, a *Pesti Mozi* folytatása (1911–1913). 1911–1912-ben felelős szerkesztője Korda Sándor, később szerkesztette és kiadta a tulajdonos, Korda Sándor, Várnai Istvánnal közösen. Nyomta a Thália Nyomda.

MÚFORDÍTÁSOK

1913.

791. Wilde, Oscar: „Chanson”, ford. Kosztolányi Dezső, *Mozi*, I. évf. 1. sz., 1913. szept. 3., 5. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Aranygyűrű, fehér galamb,” ; lásd FJ1/3422 is; kötetben: MK1, 54, MK2/3. köt., 76–77, W–K, 51.]

INTERJÚK, NYILATKOZATOK

1913.

792. Kosztolányi Dezső: „[A filmen eddig]”, *Mozi*, I. évf. 4. sz., 1913. szept. 24., 12. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „A filmen eddig gyönyörködünk mint egy papagájban: a színében, a cífraságában, a gazdag változatosságában.”; annotáció: nyilatkozat többekkel, az „Írók nyilatkoznak a beszélő moziról” című riport részeként.]

Móka (1910-1911)

(1909–1912 [?]) Vidám, képes hetilap. Felelős szerkesztője Faragó Jenő (Figura János) volt, majd 1910-től Nagy Mihály, 1911-től pedig Békássy Jenő. Tulajdonosa a Kunossy Vilmos és Fiai Nyomdai Műintézet, majd 1910-től Nagy Mihály, később Hangay Sándor is, végül Endrei Zalán. Kiadta Karczay Jenő, majd Nagy Mihály. Nyomta a Kunossy Vilmos és Fia Nyomda.

1910.

793. Kosztolányi Dezső: „Még büszkén vallom, hogy magyar vagyok”, *Móka*, III. évf. 1. sz., 1910. okt. 5., 8. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Még büszkén vallom, hogy magyar vagyok, / És nagyapám, a régi katona / Hallgatja mosolyogva, boldogan, / Sebforradástól lángol homloka / S én térde közt, hadarva szavalok, / Hogy győznek mindenütt a magyarok.”; annotáció: „A szegény kisgyermek panaszai” összefoglaló cím alatt; lásd FJ1/164 is; kötetben: ÖGyK, 34–35, SzKP1, 8, SzKP2, 8, SzKP3, 8, SzKP4, 10, SzKP5, 9, SzKP6, 10–11.]

794. Kosztolányi Dezső: „Anyuska régi képe”, *Móka*, III. évf. 1. sz., 1910. okt. 5., 8. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Anyuska régi képe. / Jaj de édes. / Itt oly fiatal még. Tizenhat éves.”; annotáció: „A szegény kisgyermek panaszai” összefoglaló cím alatt; lásd FJ2/2526 is; kötetben: SzKP1, 16–17, SzKP2, 16–17, SzKP3, 18–19, SzKP4, 30, SzKP5, 32, SzKP6, 31–32, ÖGyK, 50.]

795. Kosztolányi Dezső: „Mostan színes tintákról álmodom”, *Móka*, III. évf. 7. sz., 1910. nov. 16., 7. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Mostan színes tintákról álmodom. / Legszebb a sárga.”; annotáció: „A szegény kisgyermek panaszai” összefoglaló cím alatt; lásd FJ1/165 + FJ2/2527 is; kötetben: ÖGyK, 38, SzKP1, 10–11, SzKP2, 10–11, SzKP3, 11–12, SzKP4, 16, SzKP5, 14, SzKP6, 15–16.]

796. Kosztolányi Dezső: „A húgomat a bánat eljegyezte”, *Móka*, III. évf. 7. sz., 1910. nov. 16., 7. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „A húgomat a bánat eljegyezte, / és most csak ül, szelíden, csöndben ül / virágai közt, mindig egyedül.”; annotáció: „A szegény kisgyermek panaszai” összefoglaló cím alatt; lásd FJ1/522: „Húgom” + FJ2/192: „A húgomat a bánat eljegyezte...” is; kötetben: ÖGyK, 78–79, SzKP1, SzKP2, 25–26, SzKP3, 28–29, SzKP4, 67–68, SzKP5, 77–78, SzKP6, 70–71.]

1911.

797. Kosztolányi Dezső: „Őszi koncert”, *Móka*, IV. évf. 17. sz., 1911. ápr. 26., 10. [Műfaj: vers; jegyzetben: „Mutatvány a Modern Könyvtár 54. számából”; első sor/mondat: „A férfi szól: / Makrancos munka, hogy gyűrűs kezed / Az ördögi cérnák között motoz.”; lásd FJ2/196: „Tü-dal” is; kötetben: KB, 41–42: „Őszi koncert. A férfi szól”, ÖGyK, 93–94: „Őszi koncert. A férfi szól”, ÖK, 11–12: „Őszi koncert. A férfi szól”.]

798. Kosztolányi Dezső: „A kártya”, *Móka*, IV. évf. 17. sz., 1911. ápr. 26., 10. [Műfaj: vers; jegyzetben: „Mutatvány a Modern Könyvtár 54. számából”; első sor/mondat: „A sötét párka: / Három bús párka áll az élet útján / A nő, a kártya, a halál.”; lásd FJ1/183: „III. Három bús párka áll az élet útján” is; kötetben: KB, 84–85: „A sötét párka”, ÖGyK, 106–107: „A sötét párka”, ÖK, 24–25: „A sötét párka”.]

Múlt és Jövő (1912-1916)

(1911–1944) Művészeti és irodalmi havilap. 1920 februárjától politikai jellegű is lesz. Felelős szerkesztője, tulajdonosa és kiadója Patai József volt, kiadta még az Izraelita Közművelődési Egyesület. Nyomta a Hornyánszky Viktor Nyomda [FWL szerint: a Fővárosi Nyomda, 1922 januárjától a Korvin Testvérek Nyomdája, majd 1931 áprilisától a Hungária Nyomda]. Szünetelt 1919 májusától október 3-ig és 1931 januárjától márciusáig, majd hetilap lett, s minden hétvégén jelent meg. *A Múlt és Jövő Jubileumi Évkönyve* 1935-ben látott napvilágot, szintén Strausz Adolf szerkesztésében.

1912.

799. Kosztolányi Dezső: „A zsidók kivonulása”, *Múlt és Jövő*, 1912. ápr., 146. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Mély volt az éjjel, botradólva álltak.”; lásd FJ2/208 is; kötetben: NFK1, 117.]

1916.

800. Kosztolányi Dezső: „Bálint Rezső képei”, *Múlt és Jövő*, VI. évf., 1916. aug., 348. [Műfaj: kritika; első sor/mondat: „Bálint Rezsőnél – nagyon régen, még a békében –, mikor képeit kiállította, többek közt ezeket írtam:”]

***Napkelet* (1935)**

(1923–1940) Művészeti és irodalmi havilap. Alapító fő- és felelős szerkesztője Tormay Cécile volt, szerkesztői Horváth János, Hartmann János, Németh Antal, végül Kállay Miklós. Kiadta a Magyar Irodalmi Társaság. Nyomta a Magyar Tudományos Társulatok Sajtóvállalat Nyomda, 1925 január-májusától az Egyetemi Nyomda, majd 1926 júniusától a Stephaneum Nyomda.

MÚFORDÍTÁSOK

1935.

801. Hugo, Victor: „A költő szomorúsága”, ford. Kosztolányi Dezső, *Napkelet*, XIII. évf. 12. sz., 1935. dec., 784–787. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Zord se volt az égbolt, komor se volt a mező,”.]

Nemzeti Szalon (1930)

(1928–1931) Számozatlan, változó időközönként megjelenő folyóirat [FWL szerint: megjelent hetenként]. Szerkesztette Surányi Miklós, majd 1929 decemberétől [FWL szerint: 1930. január 5-től] Kállay Miklós. A lap fejlécén, illetve a lap hirdetéseiben is a *Nemzeti Újság* cím szerepel. (A cím – a lap profilján, az első oldalon – ennek ellenére mindvégig ~.) Nyomta a Pallas Nyomda, kiadta a Központi Sajtóvállalat.

MÚFORDÍTÁSOK

1930.

802. [Szerző nélkül]: „Emerice castum lilieum...”, ford. Kosztolányi Dezső, *Nemzeti Szalon*, [III. évf.], 1930. jún. 8., 6. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Imre, szüzi liliomszál,”; annotáció: „Középkori himnuszok Szent Imréről” összefoglaló cím alatt; kötetben: SzIH, 59: „Emerice castum lilium...”.]

803. [Szerző nélkül]: „Stirps reaglis...”, ford. Kosztolányi Dezső, *Nemzeti Szalon*, [III. évf.], 1930. jún. 8., 6. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Az királynak ifju sarja”; annotáció: „Középkori himnuszok Szent Imréről” összefoglaló cím alatt; kötetben: SzIH, 43–46.]

804. [Szerző nélkül]: „O sole clarior...”, ford. Kosztolányi Dezső, *Nemzeti Szalon*, [III. évf.], 1930. jún. 8., 6. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Ó napnál fényesebb”; annotáció: „Középkori himnuszok Szent Imréről” összefoglaló cím alatt; kötetben: SzIH, 75–79.]

Nők Lapja (1917)

(1916–1919) Feminista folyóirat, kiadta a Feministák Egyesülete. Megjelent havonta. Szerkesztette és kiadta Spády Adél. 1916. március 15-én jelent meg először, és 1919. január 30-án utoljára. Nyomta az Uránia Nyomda.

MÚFORDÍTÁSOK

1917.

805. Fulda, Ludwig: „Semmi jelentős”, ford. Kosztolányi Dezső, *Nők Lapja*, 2. évf. 7. sz., 1917. júl. 20., 1. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Meggzönt a szilaj hadilárma”; kötetben: MK2/3. köt., 256–257: „»Semmi jelentős«”.]

Nők Újságja a Háztartás (1929-1931)

(1929–1930, 1930–1932) A magyar háziasszonyok közlönye. Megjelent havonta háromszor, 1931-től rendszertelenül. Főszerkesztője Rácz Vilmos és Tamás István volt, szerkesztette Szederkényi Anna. Kiadta a Familia K. Rt. Címváltozás: *Nők Újságja*: 1930. dec. – 1932. ápr. A lap előzménye: *Háztartás* (1895–1929) (1–30. évf.), „Magyar Asszonyok Közlönye”. Felelős szerkesztője Rácz Vilmos volt, 1936 decemberétől Tiszay Andor, később szerkesztette Rácz Vilmos, kiadta Rácz Vilmosné. Megjelent havonta háromszor, kiadótulajdonosa az Athenaeum Rt. volt, 1929 júniusától Rácz Vilmos, 1936 decemberétől Kiss Gyula. Tulajdonosa 1929 júniusától Familia Kiadó Rt. Nyomta később a „Kárpát” Könyvnyomda és Kiadóvállalat (Kláber és Társa). [FWL szerint: nyomta az Egyetemi Nyomda, 1930 áprilisától a Kassay Arnold Nyomda, augusztusától a Centrál Nyomda, októberétől a Kellner Albert Nyomda. Voit szerint: nyomta 1929 januárjától a Jókai Nyomda, májusától az Egyetemi Nyomda, 1930 októberétől a Kellner Albert Nyomda, 1931 februárjától a Central Nyomda, márciusától a Bíró Miklós Nyomda, augusztusától a Bethlen Gábor Irodalmi és Nyomdai Rt., szeptemberétől az Admiral Nyomda, 1932 áprilisától a Hellas Irodalmi és Nyomdai Rt. Nyomda, 1934 májusától az Egyesült Könyvnyomda, Könyv- és Lapkiadó Rt.] A lap folytatása: *Új Magazin* 1932–1938 (32–38. évf.) (lásd ott).

1929.

806. Kosztolányi Dezső: „Anyarca”, *Nők Újságja a Háztartás*, XXX. évf. 29. sz., 1929. okt. 10., 3–4. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Én nagyon sokakat szerettem,”; annotáció: az *Édes Anyám* címet viselő interjú részeként közölve – lásd *Interjúk, nyilatkozatok*; lásd FJ1/551 és 3376 és 3527 + FJ2/206 is; kötetben: BFP, 20–21: „Én nagyon sokakat szerettem”, Mágia1, 74–75, Mágia2, 76–77, ÖGyK, 213–214: „Én nagyon sokakat szerettem”.]

1931.

807. Kosztolányi Dezső: „A csoda”, *Nők Újságja* [!], XXI [!]. évf., 1931. dec. 10., 25. [Műfaj: elbeszélés; első sor/mondat: „A költő megállt a Rákóczi-út sarkán.”; lásd FJ1/233: „A léggömb elrepül” és 1091: „Csoda” is; kötetben: B, 10–18: „A léggömb elrepül...”, Páva1, 108–117: „A léggömb elrepül...”, Páva2, 108–117: „A léggömb elrepül...”, RO2, 94–102: „A léggömb elrepül...”]

INTERJÚK, NYILATKOZATOK

1929.

808. (k.): „Édes Anyám”, *Nők Újságja a Háztartás*, XXX. évf. 29. sz., 1929. okt. 10., 3–4. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „Csendes, égnek kapaszkodó utcácska a budai Vár-hegy lábánál.”; annotáció: az *Anyá arca* című vers közlésével.]

Ország-Világ (1928)

(1880–1938) Szépirodalmi képes hetilap. Társadalmi, irodalmi, várospolitikai és közgazdasági újság 1932-től. Szerkesztette 1903 és 1923 között Falk Zsigmond és Váradi Antal, felelős szerkesztője 1923-tól 1935-ig Falk Zsigmond [Voit szerint: Húvös Iván], 1936 februárjától Falk György Zsigmond volt. Szerkesztette 1932-ben Békássy Jenő, 1933-ban Almády Zoltán, 1933-tól Botfai Húvös Iván. Megjelent hetente egyszer, 1933-tól havonta kétszer, 1935-től ismét hetente egyszer. Kiadta az Országos Irodalmi Rt., majd a Pesti Könyvnyomda Rt. Nyomta Pesti (Falk Zsigmond) Nyomda, 1930 januárjától a Kellner Albert Nyomda, júliusától a Krakauer Lajos Nyomda, novemberétől a Kellner Albert Nyomda, decemberétől ismét a Krakauer Lajos Nyomda, 1931 januárjától a Gerő és Preisz Nyomda, februárjától a Stern Mór Nyomda, márciusától a Kellner Albert Nyomda, áprilisától újra a Krakauer Lajos Nyomda, 1932 májusától a Hungária Nyomda, októberétől az Egyesült Nyomda, decemberétől a Hungária Nyomda, 1933 márciusától a Wilhelm Nyomda, júniusától a Némethy Andor és Társai Nyomda, 1934 januárjától az Uránia (Székely Artur) Nyomda, novemberétől a Székely Nyomda, 1936 júliusától a Springer Gusztáv Nyomda, augusztusától a Hoffmann és Társa Nyomda, októberétől pedig a Merkantil Nyomda. 1913 és 1919 között megjelent az *Ország-Világ Almanach*, mely az ~ éves melléklete volt (*lásd ott*).

1928.

809. Kosztolányi Dezső: „Mohácsi Jenő: Stella”, *Ország-Világ*, XLIX. évf. 10. sz., 1928. márc. 18., 69. [Műfaj: recenzió; első sor/mondat: „Olyan körülmények között olvastam Mohácsi Jenő elbeszélését, a Stellát, hogy nem ismertem, nem ismerhettem írója nevét.”]

MÚFORDÍTÁSOK

1928.

810. Strindberg Ágoston [=Strindberg, Johann August]: „Csöndes szombat estén. Strindberg Ágoston után”, ford. Kosztolányi Dezső, *Ország-Világ*, XLIX. évf. 12–13. sz., 1928. ápr. 1., 8., 89. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Szél se fúj már: az öböl is hallgat.”; lásd FJ1/3449: „Csöndes idill szombat estén” és 3478: „Csöndes idill szombat estén” is; kötetben: MK1, 465: „Csöndes idill szombat estén”, MK2/3. köt., 191–192: „Csöndes idill szombat estén”.]

Ország-Világ Almanach (1914-1919)

(1898–1919) Az *Ország-Világ* éves melléklete. Szerkesztette Falk Zsigmond és Váradi Antal. Kiadta az Országos Irodalmi Rt., 1919-ben pedig a Pesti Könyvnyomda Rt. Nyomta a Pesti Könyvnyomda Rt. 1905-ben *Ország-Világ Jubiláris Almanach* címen jelent meg.

1914.

811. Kosztolányi Dezső: „A telefon”, *Ország-Világ Almanach*, 1914. I. köt., 233–238. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „Fekete hajnal volt még.”; kötetben: BE, 43–47.]

1915.

812. Kosztolányi Dezső: „A szegény gyermek panaszai”, *Ország-Világ Almanach*, 1915., 149. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Mint aki a sínek közé esett...”; lásd FJ1/529: „Mint aki a sínek közé esett...” is; kötetben: ÖGyK, 31: „Mint aki a sínek közé esett...”, SzKP1, 5: „Mint aki a sínek közé esett...” SzKP2, 5: „Mint aki a sínek közé esett...”, SzKP3, 5: „Mint aki a sínek közé esett...”, SzKP4, 5: „Mint aki a sínek közé esett...”, SzKP5, 3: „Mint aki a sínek közé esett...”, SzKP6, 5: „Mint aki a sínek közé esett...”]

1917.

813. Kosztolányi Dezső: „Szürke glória”, *Ország-Világ Almanach*, 1917., 91–94. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „A nyelvtanítónő – akit Marienak hívtak – ötödik emeleten lakik, a mosókonyha mellett.”; kötetben: Káin1, 11–17, Káin2, 9–15.]

1919.

814. Kosztolányi Dezső: „Üveg-szem”, *Ország-Világ Almanach*, 1919., 148–155. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „Míg ült a szobában, három sötétség borult rá: a szoba homálya, melynek zsaluit éjjel-nappal csukva tartották, a fekete pápaszem és a balszemének éjszakája, mely egyre mélyült.”; kötetben: BB, 37–45: „Üvegszem”.]

Pesti Almanach (1921)

(1921) Szerkesztette és felelős kiadója volt Szabó László. Nyomta a Bethlen Gábor Irodalmi és Nyomdai Rt. Munkatársai közt szerepelt Kárpáti Aurél, Kosztolányi Dezső, Mécs Alajos, Mihályfi Ernő, Ros Miklós.

1921.

815. Kosztolányi Dezső: „Furcsa őszi est”, *Pesti Almanach*, 1921., 41–42. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Furcsa est ez, néma hűvös”; lásd FJ1/3519: „Hideg” is; kötetben: Mák1, 41–42: „Hideg”, Mák2, 44–45: „Hideg”, ÖGyK, 152–153: „Hideg”.]

Pesti Futár (1928-1932)

(1908–1938) Politikai, irodalmi, közéleti hetilap. Felelős szerkesztője, kiadója és tulajdonosa Nadas Sándor volt. Az induláskor társszerkesztő Jób Dániel. Szünetelt 1919 májusa és szeptembere, valamint 1920 és 1925 között. 1925-ben havilapként indult újra, majd kétheti lap lett. Nyomta a Molnárok Lapja Nyomda, 1914 augusztusától az Európa Nyomda, majd a Nap Nyomda, 1915 júliusától a Rovó Aladár Nyomda, 1925 áprilisától a Jókai és Löbl Mór Nyomda, júniusától az Általános Nyomda, 1927 júniusától a Wodianer F. és Fiai Nyomda, 1931 októberétől [Voit szerint: 1932 áprilisától] pedig a Fővárosi Nyomda.

1928.

816. Kosztolányi Dezső: „Levél”, *Pesti Futár*, XXI. évf. 10. sz., 1928. máj. 15., 32. [Műfaj: kritika/tárca; első sor/mondat: „Kritikát kérnek tőlem? Ez helyes.”; annotáció: a *Pesti Futár* húszéves jubileumára.]

1929.

817. Kosztolányi Dezső: „Délutáni szundítás”, *Pesti Futár*, XXII. évf. 8. sz., 1929. ápr. 15., 15. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Egy könyvvel elaludtam, elfeledtem”; annotáció: szerkesztőségi bevezetővel: „A Pesti Naplóban jelent meg Kosztolányi Dezsőnek alábbi két kis verse, melyet minden engedély nélkül közlünk le, leszakítottuk, mint a mezőn két szál színes, szép virágot s lopva odanyujtjuk, szagolják meg, préseljük le.”; lásd FJ2/836: „Délutáni szundítás” is; kötetben: ÖGyK, 355: „Negyven pillanatkép. XXV. Délutáni szundítás”.]

818. Kosztolányi Dezső: „Kivégzés”, *Pesti Futár*, XXII. évf. 8. sz., 1929. ápr. 15., 15. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „»Fog fájni?« – ezt kérdezte a pribéktől.”; annotáció: szerkesztőségi bevezetővel: „A Pesti Naplóban jelent meg Kosztolányi Dezsőnek alábbi két kis verse, melyet minden engedély nélkül közlünk le, leszakítottuk, mint a mezőn két szál színes, szép virágot s lopva odanyujtjuk, szagolják meg, préseljük le.”; lásd FJ2/838 is; kötetben: ÖGyK, 368.]

1930.

819. Kosztolányi Dezső: „Osvát Ernő a halottaságyon”, *Pesti Futár*, XXIII. évf. [1. sz.], 1930. jan. 1., 8. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Csak sárga volt, ezüst volt és piros volt.”; annotáció: „Kritika a karácsonyi újságokról” összefoglaló cím alatt, „Pesti Napló” közcímmel felvezetve; lásd FJ2/896 is; kötetben: ÖGyK, 364.]

INTERJÚK, NYILATKOZATOK

1932.

820. Kosztolányi Dezső: „[Szabadkán jártam iskolába]”, *Pesti Futár*, XXV. évf. 51. sz., 1932. Karácsony, 20. [Műfaj: tárcsa/nyilatkozat; első sor/mondat: „Szabadkán jártam iskolába, abba a gimnáziumba, melynek boldogult édesatyám, *Kosztolányi Árpád* egy darabig tanára volt, aztán igazgatója lett.”; annotáció: Nadas Sándor karácsonyi interjúsorozatának részeként, az iskolatársakról.]

Pesti Színpad (1913)

(1912–1914) Illusztrált színházi és művészeti hetilap, majd 1914. március 21-től színházi és művészeti képes hetilap. Főszerkesztője Lovászy Károly volt, felelős szerkesztője Fazekas Endre.

MÚFORDÍTÁSOK

1913.

821. Bataille, Henri: „Esték”, ford. Kosztolányi Dezső, *Pesti Színpad*, II. évf. 4. sz., 1913. nov. 30., 1. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Vannak nagy esték és meghalnak a faluk –”; annotáció: szerkesztőségi bevezetővel: „Kevesen tudják, hogy Henri Bataille, a kiváló francia színpadi író, a »A botrány« szerzője, verseket is ír. Egyik szép poémáját Kosztolányi Dezső kongeniális fordításában itt adjuk.”; kötetben: MK1, 174, MK2/1. köt., 203.]

Politikai Hetiszemle (1906-1908)

(1894–1922) Bel- és külpolitikai, közgazdasági, társadalmi, irodalmi, művészeti hetilap és sportközlöny. Megjelent minden vasárnap, 1907 és 1909 között pedig kéthetente. Alapító főszerkesztője Székely Sámuel volt, felelős szerkesztője 1906-ig szintén ő, 1907-ig Szabó Kálmán, 1909-ig Komin János, 1909-ben Jákó János, majd 1922-ig ismét Székely Sámuel volt. Szünetelt 1914 augusztusa és októbere, 1915 júliusa és szeptembere, 1916 júniusa és szeptembere, valamint 1919 és 1921 között. 1922 augusztusától [FWL szerint: szeptemberétől] *Gazdasági Hírlap* címen jelent meg, bel- és külpolitikai, közgazdasági, társadalmi, irodalmi, művészeti hetilap és sportközlönyként. Felelős szerkesztője 1921 novemberétől Kósa Miklós volt. Nyomta az Uránia Nyomda, majd 1921 novemberétől a Globus Nyomda.

1906.

822. Kosztolányi Dezső: „Erdőben”, *Politikai Hetiszemle*, XIII. évf. 25. sz., 1906. jún. 17., 14. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Ti hús tetők, te zöldes enyhe éjjel”; lásd FJ2/42 is; kötetben: NFK1, 23.]

823. Kosztolányi Dezső: „Búcsú”, *Politikai Hetiszemle*, XIII. évf. 34. sz., 1906. aug. 19., 18. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Az ég legyen véletek,”; kötetben: NFK1, 152: „Az Üllői-úti fákhoz”, NFK2, 59: „Üllői-úti fák”, NFK3, 60–61: „Üllői-úti fák”, NFK4, 60–61: „Üllői-úti fák”, ÖGyK, 27: „Üllői-úti fák”.]

1907.

824. Kosztolányi Dezső: „Álmatlanság”, *Politikai Hetiszemle*, XIV. évf. 4. sz., 1907. febr. 17., 12. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „A hófehér vánkos oly lángoló,”; kötetben: NFK1, 110, NFK2, 47, NFK3, 48, NFK4, 48.]

825. Kosztolányi Dezső: „Véres madarak”, *Politikai Hetiszemle*, XIV. évf. 17. sz., 1907. aug. 25., 26. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Én vágyaim, ti véres madarak!”]

826. Kosztolányi Dezső: „Rabok”, *Politikai Hetiszemle*, XIV. évf. 20. sz., 1907. okt. 6., 12–14. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „Évekkel ezelőtt külföldön egy kemény és durva ágyon feküdtem betegen.”]

827. Kosztolányi Dezső [!]: „Nem kellesz élet!”, *Politikai Hetiszemle*, XIV. évf. 20. sz., 1907. okt. 20., 26. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Nem kellesz élet. Szenny! Butult szilajság!”]

828. Kosztolányi Dezső: „Kis-Kőrösön”, *Politikai Hetiszemle*, XIV. évf. 25. sz., 1907. dec. 22., 16. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Itt élt a nagy, a szent, a dalnok...”; kötetben: NFK1, 103, NFK2, 20, NFK3, 21, NFK4, 21.]

1908.

829. Kosztolányi Dezső: „Egy hang a szobában”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 4. sz., 1908. febr. 16., 5–9. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „Novemberi eső csapdossa a házakat.”; kötetben: BE, 66–70.]

830. K[osztolányi]. D[ezső].: „Thury Zoltán összes művei”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 4. sz., 1908. febr. 16., 15–16. [Műfaj: recenzió; első sor/mondat: „Emberi, vagy még inkább írói dokumentum ez a két kötet, amely most Thury Zoltán összes műveiből megjelent, egy becses és súlyos kulturtörténelmi adat, amely körülbelül arra a kérdésre felel meg, mi lesz Csehovval, ha véletlenül ide hozzánk szakad és irodalmi viszonyainkhoz sanyarulva magyar földön hadakozik a

tollával.”]

831. K[osztolányi]. D[ezső].: „Sámson”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 4. sz., 1908. febr. 16., 18–19. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „A Vígsházban Sámson, Bernstein drámáját játszik. Becstelenül tökéletes. Becstelenül izgató.”; annotáció: Henri Bernstein darabjának előadásáról a Vígsházban.]

832. Lehotai [=Kosztolányi Dezső]: „A császár katonái”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 4. sz., 1908. febr. 16., 20–21. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „A fiatal Földes Imre, akinek homlokára éveken át rakta az Akadémia fagyos, nehéz és vénítő koszorúit, ezen a héten újra megfiatalodott a Magyar Színház élettől lüktető sikerében.”; annotáció: Földes Imre darabjának előadásáról a Magyar Színházban.]

833. Kosztolányi Dezső: „A nyílvevő dala”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 5. sz., 1908. márc. 8., 10. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Én könnyü, metsző / Ijj – lőtte vessző” .]

834. Kosztolányi Dezső: „Az ihletről”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 6. sz., 1908. márc. 22., 11–13. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Ma, ha a bírálók valamilyen költeményt meg akarnak dicsérni, azt mondják, hogy az írója a benne megirt érzelmeket és gondolatokat valósággal átélte.”]

835. Kosztolányi Dezső: „Husvéti himnusz”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 8. sz., 1908. ápr. 19., 4–5. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Oh szellőlengető / Igazság!”]

836. Kosztolányi Dezső: „A szerkesztő felesége”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 12. sz., 1908. jún. 21., 20–26. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „A szerkesztő felesége büszkén, mint egy páva, végigsétált a szobán.”; lásd FJ2/127: „A szerkesztő felesége. A »Bácskai Hírlap« eredeti tárcája” is; kötetben: VM, 24–36: „Mária”.]

837. Kosztolányi Dezső: „A kabaré nagyhete”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 13. sz., 1908. júl. 5., 12–13. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Kopott ruhába, lomha kedvvel” .]

838. Kosztolányi Dezső: „Fehér temetés”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 13. sz., 1908. júl. 5., 18. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Ezen a szürke téli reggelen” .]

839. Kosztolányi Dezső: „Reggeli kísértet”, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 17. sz., 1908. szept. 13., 24. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Mikor hajnalban hazamentem” .]

MÚFORDÍTÁSOK

1908.

840. Maupassant, Guy de: „A vadludak”, ford. Kosztolányi Dezső, *Politikai Hetiszemle*, XV. évf. 3. sz., 1908. febr. 2., 21–22. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Elhallgat a madár is, minden alszik.”; kötetben: Ma-ÖV, 67–68, Ma–VE, 36–37, MK1, 208–209, MK2/1. köt., 86–87.]

Porond (1932)

(1932–1933 [?]) Szépirodalmi és kritikai havi szemle. Felelős szerkesztője és kiadója Goda Gábor volt. Nyomta a Fővárosi Nyomda.

1932.

841. Kosztolányi Dezső: „Fohászkodás”, *Porond*, I. évf. 1. sz., 1932. nov., 15. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Agyvelőm. / Szemeim.”]

Rádióélet (1929-1935)

(1929–1944) A Magyar Rádió hivatalos lapja, 1933 januárjától szépirodalmi, művészeti és műszaki képes hetilap. Laptulajdonos a Magyar Telefonhírmondó és Rádió Rt., 1932-től a Magyar Távirati Iroda Rt. Felelős és főszerkesztője, valamint kiadója Csizmadia László volt, 1932-től Kilián Zoltán, azt követően Lőrinczy Sándor. 1935-től felelős szerkesztője Halász Gyula, felelős kiadója Dengl Gyula volt. Nyomta a Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt., később az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Rt.

1929.

842. Kosztolányi Dezső: „Emlékbeszéd Vörösmarty Mihályról”, *Rádióélet*, I. évf. 10. sz., 1929. nov. 29., 14. [Műfaj: portré; első sor/mondat: „*Vörösmarty* Mihályt idézzük.”]

INTERJÚK, NYILATKOZATOK

1929.

843. Kosztolányi Dezső: „A rádió művészei üzennek az olvasóknak”, *Rádióélet*, I. évf. 13. sz., 1929. dec. 20., 18. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „A magány lámpaláza fog el, ha rádióba beszélek.”; annotáció: kézzel írt sorok nyomtatásban, nyilatkozat többekkel.]

1932.

844. [Szerző nélkül]: „Az örök művésztípus. Beszélgetés Kosztolányi Dezsővel”, *Rádióélet*, IV. évf. 19. sz., 1932. máj. 6., 635. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „A magyar rádió sűrű egymásutánban kéri fel az élő magyar irodalom legkiválóbbjait egy-egy érdekes rádióelőadás megtartására.”; annotáció: KD 1932. május 10-én elhangzott, *Írói arcképek* című előadásáról, a Pen Klub budapesti kongresszusáról.]

1935.

845. Farkass Jenő: „Kosztolányi Dezső – Kazinczy Ferencről”, *Rádióélet*, VII. évf. 41. sz., 1935. okt. 4., 41. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „Mint középkori úr a várában, úgy él Kosztolányi a maga rácsos ablaka, ajtaja mögött, könyvek között, fehér kutya a kertben s a könyvek szellemei a falak között, megannyi gondolat, szó, kép, régi és új, de most már nem színes tintáról álmodik, nem a szegény kisgyermek, nem a bús férfi, hanem mindenképpen a harcos, aki a maga gépfegyvere mellett áll s ez az írógép túlharsogja a fent éppen pokoli robajjal zakatoló repülőgép dördülő zaját.”; annotáció: beszélgetés az 1935. október 8-án elhangzott Kazinczy-előadásról.]

Reggeli Újság (1930-1934)

(1929–1938) Politikai hetilap, 1936 novemberétől hétfői politikai lap. Felelős szerkesztője és kiadója Kádár Lehel volt. Főszerkesztője 1930 júliusától [FWL szerint: augusztusától] Békessy Imre. 1931 márciusától felelős szerkesztője és kiadója Békeffy Géza. 1931 májusától Békeffy helyettes főszerkesztő lesz, felelős szerkesztő pedig Zólyomi Dezső. 1931 októberétől újra Békeffy Géza a felelős szerkesztő, majd 1932-től Nagy Andor, 1933 júniusától Sós Endre, 1936 novemberétől pedig Vadnai Imre. Szerkesztette 1936 novemberétől Gál Imre. Felelős kiadója Friedmann Rezső, majd 1932 májusától Oláh János, 1932 júliusától pedig Vadnai Endre. [FWL szerint: kiadta Sényi Pál, 1930 februárjától Kádár Lehel, májusától a tulajdonos, a Reggeli Újság Lapkiadó Rt.] Nyomta az Általános Nyomda, 1930 februárjától pedig a Hungária Hírlapnyomda Rt. Mellékletei voltak a *Képes Sportújság*, *A Reggeli Újság Sportmelléklete* (1932), valamint *A Reggeli Újság Regénymelléklete*.

INTERJÚK, NYILATKOZATOK

1930.

846. [Szerző nélkül]: „A mai korszellem nem kedvez az irodalomnak! Vojnovich Géza és Kosztolányi Dezsőa [!] magyar írók súlyos helyzetéről”, *Reggeli Újság*, II. évf. 7. sz., 1930. febr. 3., 4. [Műfaj: nyilatkozat (összefoglaló); első sor/mondat: „Vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között tartotta meg évi közgyűlését a Magyar Írók Egyesülete az Otthon Írók és Hírlapírók Köre disztermében.”; annotáció: Vojnovich Géza és KD felolvasásairól, a Magyar Írók Egyesülete belép a Revíziós Ligába.]

1934.

847. Lánczy Péter: „A felgyógyult Kosztolányi Dezső beszél a betegségekről, amelyek csak kicsinyessé teszik az embert”, *Reggeli Újság*, VI. évf. 34. sz., 1934. aug. 21., 6. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „A kis ház, amelyben lakik, olyan, mint egy sziget.”]

Renaissance (1910)

(1910–1911) Politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági folyóirat. Megjelent minden hó 10-én és 25-én. Szerkesztője Révész Béla és Zigány Árpád volt. Kiadta a Renaissance Könyv- és Lapkiadó Vállalat. Tulajdonosa Glück Mihály volt, nyomta a Márkus Samu Nyomda.

1910.

848. Kosztolányi Dezső: „A szegény kisgyermek panasza. [Mostan színes tintákról álmodom]”, *Renaissance*, I. évf. 2. sz., 1910. máj. 25., 120–122. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „*Mostan színes tintákról álmodom.*”; lásd FJ1/165: „Mostan színes tintákról álmodom” + FJ2/2527: „Mostan színes tintákról álmodom” is; kötetben: ÖGyK, 38: „Mostan színes tintákról álmodom”, SzKP1, 10–11: „Mostan színes tintákról álmodom”, SzKP2, 10–11: „Mostan színes tintákról álmodom”, SzKP3, 11–12: „Mostan színes tintákról álmodom”, SzKP4, 16: „Mostan színes tintákról álmodom”, SzKP5, 14: „Mostan színes tintákról álmodom”, SzKP6, 15–16: „Mostan színes tintákról álmodom”.]

849. Kosztolányi Dezső: „Kóbor Tamás”, *Renaissance*, I. évf. 4. sz., 1910. jún. 25., 387–390. [Rovat: Kritika; műfaj: portré; első sor/mondat: „Hinni kell az első impresszióknak.”]

850. Kosztolányi Dezső: „Az átkozott”, *Renaissance*, I. évf. 5. sz., 1910. júl. 10., 427. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „*Úgy fekszem itten most az ágyon,*”; kötetben: KB, 79: „Az átkozott házban. [Úgy fekszem itten].”]

851. Kosztolányi Dezső: „Cifra halottak”, *Renaissance*, I. évf. 11. sz., 1910. okt. 10., 224. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „*Úgy fekszenek, mint a nehéz kövek*”; kötetben: Mágia1, 43, Mágia2, 45, ÖGyK, 129.]

852. Kosztolányi Dezső: „Az átkozott házban”, *Renaissance*, I. évf. 11. sz., 1910. okt. 10., 225. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „*Jaj, jaj micsoda bánat ez.*”; lásd FJ1/3533 is; kötetben: KB, 78–79.]

853. Kosztolányi Dezső: „Molnár Ferenc: A testőr”, *Renaissance*, I. évf. 14. sz., 1910. nov. 25., 530–531. [Rovat: Kritika; műfaj: kritika; első sor/mondat: „I. Ki vette észre, hogy ez a darab három dimenzióban játszódik le?”]

MÚFORDÍTÁSOK

1910.

854. Rodenbach, Georges [Raymond Constantin]: „Vasárnapok”, [ford. Kosztolányi Dezső], *Renaissance*, I. évf. 7. sz., 1910. aug. 10., 601. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „*Vidékies, sötét vasárnap-délután!*”]; lásd FJ2/3 is; kötetben: MK1, 69–70, MK2/3. köt., 114–115.]

855. Baudelaire, Charles: „A dög”, [ford. Kosztolányi Dezső], *Renaissance*, I. évf. 7. sz., 1910. aug. 10., 602–603. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „*Gondolj szivem, édes szivem, a dögre,*”]; kötetben: MK2/1. köt., 68–70.]

856. Lord Byron [=Byron, George Gordon Noël]: „Mazeppa. Kosztolányi Dezső átköltése”, [ford. Kosztolányi Dezső], *Renaissance*, I. évf. 12. sz., 1910. okt. 25., 333–343. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „*Jegyzet.* »Ekkor ezt a helyet egy lengyel nemes töltötte be, Mazeppa, aki Podoliában született.”]; kötetben: By–M1, 5–44: „Mazeppa”, By–M2, 5–45: „Mazeppa”.]

Salon (1927-1928)

(1926–1928) Társadalmi, művészeti, szépirodalmi, képes folyóirat, alcíme 1927 szeptemberétől: „Modern magyar magazin”, 1928 áprilisától: „Magyar magazin”. Megjelent havonta kétszer, indult 1926 decemberében [Voit szerint: novemberében]. Felelős szerkesztője és tulajdonosa Csókássy István volt. Nyomta a Krakauer Lajos Nyomda, majd 1927 januárjától a Hornyánszky Viktor Nyomda, azt követően pedig az Apostol Nyomdai Rt. Megszűnt 1928 szeptemberében [Voit szerint: júliusában].

1927.

857. Kosztolányi Dezső: „A kártyás”, *Salon*, II. évf. 13. sz., 1927. dec. 6., 8–11. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „Aalberg Cézár szeptemberben szabadult ki a börtönből.”; lásd FJ1/350: „Kártya” is; kötetben: BE, 143–148: „A hamiskártyás”, Bű, 71–79: „Kártya”.]

858. Kosztolányi Dezső: „A gipsz-angyal”, *Salon*, II. évf. 14. sz., 1927. dec. 25., 11–13. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „Varju Péter, a tanyai tanító karácsonykor ajándékot vitt a rokonainak.”; lásd FJ1/361: „A gipsz-angyal” + FJ2/2774: „A gipsz-angyal” is; kötetben: Bű, 60–70.]

1928.

859. Kosztolányi Dezső: „Borotva”, *Salon*, III. évf. 1–2. sz., 1928. jan. 31., 5–8. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „Krakauer H. Henrik állás nélküli pincér reggel korán kádjegyet váltott a népfürdőben.”; lásd FJ1/324: „Szappan” és 1135: „Az öngyilkos” is; kötetben: Bű, 257–266, Páva1, 95–101, Páva2, 95–101.]

860. Kosztolányi Dezső: „A sűgő”, *Salon*, III. évf. 3. sz., 1928. márc. 1., 5–8. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „Halványsárgák és feketék voltak a fogai, mint a régi zongorabillentyük.”; kötetben: Bű, 245–256.]

861. Kosztolányi Dezső: „Amália”, *Salon*, III. évf. 5. sz., 1928. ápr. 23., 6–10. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „Mind a ketten a hideg szobában állottunk, – Anyám, ki ez?, az arképes polc előtt.”; kötetben: Bű, 80–91.]

MÚFORDÍTÁSOK

1927.

862. Paul Verlain [=Verlaine, Paul]: „Költészettan”, ford. Kosztolányi Dezső, *Salon*, II. évf. 8. sz., 1927. aug. 8., 14. [Rovat: Irodalom; műfaj: műfordítás – vers; első sor: „Zenét minékünk, csak zenét”; lásd FJ1/3428 is; kötetben: MK2/1. köt., 116–117.]

863. Samain, Albert: „Kleopatra”, ford. Kosztolányi Dezső, *Salon*, II. évf. 9. sz., 1927. szept. 15., 9. [Rovat: Irodalom; műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Nagy csöndbe tornyának párkánykövére dül”; kötetben: MK2/1. köt., 149–150: „Cleopatra”.]

864. Jammes, Francis: „A fiatal lány”, ford. Kosztolányi Dezső, *Salon*, II. évf. 11. sz., 1927. okt. 20., 33. [Rovat: Irodalom; műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „A fiatal lány oly fehér”; kötetben: MK1, 109–110, MK2/1. köt., 174–175: „A fiatal lány...”.]

865. Baudelaire, Charles: „A kísértet”, ford. Kosztolányi Dezső, *Salon*, II. évf. 12. sz., 1927. nov. 15., 25. [Rovat: Irodalom; műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Ágyadhoz surranok sötétlőn”; kötetben: MK2/1. köt., 74.]

866. Gautier, Théophile: „Kinai szerelem”, ford. Kosztolányi Dezső, *Salon*, II. évf. 13. sz., 1927. dec. 6., 19. [Rovat: Irodalom; műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Ó, asszonyom, nem önt szeretem én”; lásd FJ1/3470 is; kötetben: MK1, 133, MK2/1. köt., 40.]

1928.

867. Baudelaire, Charles: „A macska”, ford. Kosztolányi Dezső, *Salon*, III. évf. 6. sz., 1928. máj. 25., 16. [Rovat: Irodalom; műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Szép macska, jöjj szívemre hízelegve”; lásd FJ2/147 is; kötetben: MK1, 129, MK2/1. köt., 71–72.]

868. Poe, Edgar Allan: „Álom az álomban”, ford. Kosztolányi Dezső, *Salon*, III. évf. 8. sz., 1928. szept., 4. [Rovat: Irodalom; műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Vedd még e csókot, édesem!”; lásd FJ2/151 is; kötetben: MK1, 12., MK2/3. köt., 23.]

Szalón Újság (1912)

(1896–1913) Az ezredéves kiállítás értesítője, mely eredetileg *Millenniumi Újság* címen jelent meg. Képes folyóirat, megjelent havonta kétszer. Szerkesztette Hirschmann Tivadar, majd 1896 augusztusától Holló Tivadar, 1908 szeptemberétől pedig Nemes Alfréd. Főmunkatárs gróf Vay Alfréd volt. Az 1913. 6. számtól segédszerkesztő Fekete Imre, majd Konda Sándor lett. 1896 és 1900 közt *Magyarország és a Nagyvilág*, majd 1900 és 1913 között *Szalón Újság* címen látott napvilágot. Kiadótulajdonos a Szalón Újság Lapvállalat volt, azt követően pedig Nemes Alfréd. Nyomta a Stephaneum Nyomda.

1912.

869. Kosztolányi Dezső: „A magyar fiú”, *Szalón Újság*, XVII. évf. 4. sz., 1912. febr. 29., 3–4. [Műfaj: elbeszélés/novella; első sor/mondat: „Panamakalap volt a fején.”; kötetben: Páva1, 10–14: „A magyar fiu”, Páva2, 10–14: „A magyar fiu”, VM, 57–64: „A magyar fiu”.]

870. Kosztolányi Dezső: „Levéltöredék”, *Szalón Újság*, XVII. évf. 7. sz., 1912. ápr. 15., 8. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „...És néha úgy beszélek már magamról.”]

MÚFORDÍTÁSOK

1912.

871. Maupassant[, Guy de]: „A nagyapó”, ford. Kosztolányi Dezső, *Szalon Újság*, XVII. évf. 5. sz., 1912. márc. 15., 9. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Holtan feküdt a nagyapám”; lásd FJ1/460 is; kötetben: Ma-ÖV, 64–65, Ma-VE, 42–43, MK1, 206–207: „Nagyapó”, MK2/1. köt., 85–86: „Nagyapó”.]

Színészújság (1928)

(1921–1931) A Budapesti Színészek Szövetsége és a Budapesti Színészek Nyugdíjintézete hivatalos lapja. Hivatalosan 1921-től indult, majd újraindult 1923 szeptemberében, s megjelent havonta kétszer. Felelős szerkesztője [Voit szerint: Kulinyi Ernő, majd] 1923-tól Molnár Dezső volt. 1928 januárjától Sándor Zoltán is szerkesztette. Kiadta Kulinyi Ernő, majd 1923 szeptemberétől Hegedűs Gyula és a Budapesti Színészek Szövetsége. Tulajdonos a Budapesti Színészek Szövetsége, 1923-tól a Budapesti Színészek Szövetsége és a Budapesti Színészek Szövetsége Nyugdíjintézete. Szünetelt 1925. január 25 és 1927. január 15 között [FWL szerint: 1925 februárja és 1926 decembere között]. Nyomta a Pallas Nyomda, 1923 szeptemberétől a Gutenberg Nyomda, 1930 júniusától a Thália-Kultúra Nyomda, 1931 márciusától pedig a Kellner Albert Nyomda.

1928.

872. Kosztolányi Dezső: „Nyílt levél a magyar színészekhez!”, *Színészújság*, [V.] évf. 12. sz., 1928. dec. 15., 2–3. [Műfaj: nyílt levél; első sor/mondat: „Hölgyeim, színésznők, uraim, színészek, igazgatók, rendezők.”; lásd FJ1/3645 is.]

Színház és Divat (1916)

(1916–1922) Képes művészeti hetilap, indult 1916 augusztusában. Felelős szerkesztője Faragó Jenő volt, 1919-től főszerkesztő Ráczy Vilmos. Szerkesztette Forró Pál. Tulajdonosa Vangel Gyula, majd 1919-től Ráczy Vilmos. Kiadta szintén Ráczy Vilmos, majd 1922 januárjától az IVA Kiadóvállalat. Nyomta a Hornyánszky Nyomda, azt követően a Thália Nyomda, 1921 februárjától Garai Nyomda, majd 1921 decemberétől ismét a Thália Nyomda, végül, 1922 januárjától a Velker és Társai Nyomda. 1922. november 4-ével szűnt meg.

1916.

873. Kosztolányi Dezső: „A kaméliás hölgy”, *Színház és Divat*, I. évf. 1. sz., 1916. aug. 27., 7–9. [Rovat: Színház; műfaj: színikritika; első sor/mondat: „Vajjon milyen lélekkel nézhették apáink és anyáink egykor ezt a kokottot, ki illattalan kaméliát tűz hajába és gavallérosan hal meg, szelíd gúnymosollyal a száján?”; annotáció: ifj. Alexandre Dumas darabjának előadásáról.]

874. Kosztolányi Dezső: „Amerikánizmus”, *Színház és Divat*, I. évf. 3. sz., 1916. szept. 3., 1–3. [Műfaj: esszé; első sor/mondat: „A színházak magyar ujdonságokkal nyitnak kaput.”]

875. Punin [=Kosztolányi Dezső]: „Levél a kabaréről, a fiatalságról, régi és új csillagokról”, *Színház és Divat*, I. évf. 3. sz., 1916. szept. 3., 12–16. [Rovat: Színház; műfaj: esszé; első sor/mondat: „Asszonyom, mindig valami megható van abban, aki korán, idő előtt öregszik meg.”]

876. Kosztolányi Dezső: „Echegaray”, *Színház és Divat*, I. évf. 6. sz., 1916. szept. 24., 1–3. [Műfaj: portré; első sor/mondat: „José Echegaray számunkra mindig a spanyolt jelentette.”]

877. Punin [=Kosztolányi Dezső]: „Hárman beszélnek... Szavak a moziról”, *Színház és Divat*, I. évf. 6. sz., 1916. szept. 24., 42–43. [Rovat: Mozgószínház; műfaj: dialógus; első sor/mondat: „Hárman ültek a sötét szobában.”]

878. Kosztolányi Dezső: „Fedák Sári útja”, *Színház és Divat*, I. évf. 13. sz., 1916. nov. 12., 17–18. [Rovat: Színház; műfaj: portré; első sor/mondat: „Nálunk nagyon nehéz végigfutni egy pályafutást.”]

879. Kosztolányi Dezső: „Vörös karácsony”, *Színház és Divat*, I. évf. 19. sz., 1916. dec. 24., 1–2. [Műfaj: esszé; első sor/mondat: „Vörös karácsony van megint és nem fehér karácsony és nem fekete karácsony, mint egykor nagyanyáink mondották a kandalló mellett.”]

Színházi Élet (1913-1936)

(1912–1938) Színházi, irodalmi és művészeti hetilap, majd 1928-tól: színházi, irodalmi és művészeti szaklap, 1931-től pedig: színházi, film, irodalmi és művészeti szaklap. Felelős szerkesztője Incze Sándor, társszerkesztő Korda Sándor, később helyettes szerkesztő Kálmán Jenő. 1918-tól helyettes szerkesztő Bús Fekete László. 1933-tól szerkesztette Lukács Gyula. Tulajdonosa Incze Sándor, 1913-tól Lengyel Lipót, 1917-től ismét Incze Sándor, majd 1936 áprilisától a Színházi Élet Rt. volt. Kiadta a Színházi Élet Rt. Nyomta a Kultúra Nyomda, 1922-től a Thália Nyomda, 1923-tól a Globus Nyomda, 1926 márciusától a Budapesti Hírlap Nyomda, novemberétől újra a Globus Nyomda, majd 1933-tól az Athenaeum Nyomda. Melléklapjai voltak: a *Boldog Ifjúság* (1930–1936), a *Rádió Világhíradó* (1933–1934), a *Kis Színházi* (1936–1938), a *Pesti Programm. Rádió Világhíradó* (1937–1938). Előzménye a *Ma Este* volt (lásd ott).

1913.

880. Kosztolányi Dezső: „Chanson. Vidám és rettenetes középkori ballada. Énekli egy kikiáltó”, *Színházi Élet*, II. évf. 24. sz., 1913. jún. 14–21., 20. [Műfaj: vers (dalszöveg); első sor/mondat: „A kis Mariska vig leány volt,”; annotáció: „Inkább lassan, mint gyorsan” megjegyzéssel, „Ötvös Adorján zenéje”, kottával; kötetben: Mágia1, 57–58: „Chanson”, Mágia2, 59–60: „Chanson”, ÖGYK, 135–136: „Kis Mariska”.]

1917.

881. Kosztolányi Dezső: „A Városi színház”, *Színházi Élet*, VI. évf. 38. sz., 1917. szept. 16–23., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Hogy fejlődhet a színház?”]

882. Kosztolányi Dezső: „Ördög és angyal”, *Színházi Élet*, VI. évf. 49. sz., 1917. dec. 2–9., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Molnár Ferenc, aki az *Ördög*-öt írta, úgy hallom, sokáig nem tudta elnevezni új darabját, mely név nélkül, pogány módra várt majdnem a bemutatóig.”]

1918.

883. Kosztolányi Dezső: „Színházi április”, *Színházi Élet*, VII. évf. 19. sz., 1918. máj. 5–12., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Hol vannak a híres színházi rókák?”]

884. Kosztolányi Dezső: „Der die das”, *Színházi Élet*, VII. évf. 24. sz., 1918. jún. 9–16., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Egy napon kezdenek játszani színházainkban a német színészek: a berliniek és a bécsiek.”]

885. Kosztolányi Dezső: „Játék a porban”, *Színházi Élet*, VII. évf. 31. sz., 1918. aug. 4–11., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Vidéken, egy forró padláson kutakodva, a pókhálóval bevont gerendák és régi ládák között, véletlenül megleltem kis játék-színházamat, melyet több mint husz éve nem láttam.”]

886. Kosztolányi Dezső: „A kalap”, *Színházi Élet*, VII. évf. 32. sz., 1918. aug. 11–18., 6. [Műfaj: vers (dalszöveg); első sor/mondat: „Egy kalapról szól ez az ének”; annotáció: „Zenéjét szerzette: Ötvös Adorján. A Faszor-Kabaréban énekli Szöllősi Rózsi.” Kottáját lásd: *Színházi Élet*, VII. évf. 33. sz., aug. 18–25., 26.]

887. Kosztolányi Dezső: „Levél a művésznő ruhájáról, a cigarettáról és a háboruról”, *Színházi Élet*, VII. évf. 33. sz., 1918. aug. 18–25., 1–3. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „...Lásd, és pedig nem tudok felháborodni azon, hogy a színházban ma is dinom-dánom és fényüzés járja, hogy az ivlámpák sercegve ontják lila-fehér fényüket és a művésznő ruhája egyetlen estére ötvenezer, vagy – ami szintén elég gyakori – százezer koronába kerül.”]

888. Kosztolányi Dezső: „A kalap”, *Színházi Élet*, VII. évf. 33. sz., aug. 18–25., 26. [Műfaj: vers (dalszöveg); első sor/mondat: „Egy kalapról szól ez az”; annotáció: kottával, „A Faszor Kabaréban énekli: Szöllősi Rózsai. [zeneszerző]: Ötvös Adorján.” Csak szövegét lásd: *Színházi Élet*, VII. évf. 32. sz., 1918. aug. 11–18., 6.]

1919.

889. Kosztolányi Dezső: „Avató. A Madách Színház megnyitására”, *Színházi Élet*, VIII. évf. 11. sz., 1919. márc. 16–22., 8. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „(Szinésznő, kezében álarcval, a függöny elé lép:) Vendégeink, e furcsa házba, / mily szókat adjak én tinektek,”.]

890. Kosztolányi Dezső: „Az új színház”, *Színházi Élet*, VIII. évf. 13. sz., 1919. márc. 30 – ápr. 5., 2–3. [Műfaj: esszé; első sor/mondat: „Még egyszer visszapillantást vettem a színházra, melyben narancsszinű villanygyertyák égtek és bordó bársonyszöllyék terpeszkedtek.”]

891. Kosztolányi Dezső: „Mi tünik el?”, *Színházi Élet*, VIII. évf. 15. sz., 1919. ápr. 13–19., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „A régi könyveket gyakran jegyzetekkel kell kísérni, mert a korok és erkölcsök változása folytán egyes szokások érthetlenné válnak az olvasó számára.”]

892. Kosztolányi Dezső: „Szemek a homályban”, *Színházi Élet*, VIII. évf. 21. sz., 1919. máj. 25–31., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Mióta az idő forradalmasan megfordult, magam is másképp cselekszem, mint annak előtte.”]

893. Kosztolányi Dezső: „Nevek nélkül”, *Színházi Élet*, VIII. évf. 24. sz., 1919. jún. 15–21., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Én ismertem egy kedves, finom, vidéki nénikét, aki reggeltől-estig olvasott és minthogy bámulatosan éles volt az emlékezete, számot is tudott adni olvasmányairól.”]

894. Kosztolányi Dezső: „Táncoló betűk”, *Színházi Élet*, VIII. évf. 27. sz., 1919. júl. 6–12., 3–4. [Műfaj: esszé; első sor/mondat: „Egy hölgy a nagy francia forradalom alatt patience-ot játszik padlásszobájában.”; lásd FJ1/2895 + FJ2/2974 is.]

1920.

895. Kosztolányi Dezső: „Az okos város”, *Színházi Élet*, IX. évf. 15. sz., 1920. ápr. 11–17., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Szavalóestélyről jövök, melyet német színészek tartottak.”]

896. Kosztolányi Dezső: „Az ember tragédiája”, *Színházi Élet*, IX. évf. 18. sz., 1920. máj. 2–8., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Közel hat év óta nem játszották a szinpadon.”; annotáció: Madách Imre darabjának előadásáról.]

897. Kosztolányi Dezső: „Szonja és Jelena”, *Színházi Élet*, IX. évf. 20. sz., 1920. máj. 16–22., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Én azt hiszem, a művészetnek csak az a célja, hogy részvétet keltsen bennünk.”]

898. Kosztolányi Dezső: „Cyrano”, *Színházi Élet*, IX. évf. 41. sz., 1920. okt. 10–16., 1–2. [Műfaj: tárcs/vezércikk; első sor/mondat: „Ha megkérdeznék tőlem, ki a mostani magyar színházi idény hőse, habozás nélkül ezt válaszolnám: a gascogne-i vitéz, a »filozófus és lant-verő«, Cyrano Savanien de Bergerac.”]

899. Kosztolányi Dezső: „Téli ballada. Öt kritika egy darabról”, *Színházi Élet*, IX. évf. 43. sz.,

1920. okt. 24–30., 6–10. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „Gerhardt *Hauptmann* Téli balladáját bemutatta a *Budapesti Színház* helyiségében játszó *Uj Színház*.”; annotáció: riportszerűen, fiktív interjúalanyok idézésével.]

900. Kosztolányi Dezső: „Arckép-vázlat Márkus Emmáról”, *Színházi Élet*, IX. évf. 50. sz., 1920. dec. 12–18., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Az elmúlt őszi egy délutánján eső elől bemenekültem a budai színházba.”]

1921.

901. Kosztolányi Dezső: „Az új operett”, *Színházi Élet*, X. évf. 6. sz., 1921. febr. 6–12., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Azon panaszkodunk, hogy színpadjaink többé-kevésbé elkabarésodnak s a darabok máról holnapra nem egyebek, mint cérnával lazán összefércelt ötletes, vagy kevésbé ötletes jelenetek?”]

902. Kosztolányi Dezső: „Strindberg, a költő”, *Színházi Élet*, X. évf. 14. sz., 1921. ápr. 3–9., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Strindberg pályafutása a verstől vezet... a versig.”]

903. Kosztolányi Dezső: „Medgyaszay [!]”, *Színházi Élet*, X. évf. 28. sz., 1921. júl. 10–16., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Ezt a magyar nevet sokáig csak németországi és svájci lapokban olvastuk.”]

904. Kosztolányi Dezső: „Lámpaláz”, *Színházi Élet*, X. évf. 32. sz., 1921. aug. 7–13., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Ugy hallom, a következő színházi évad csupa történelmi darabot hoz tarsolyában.”]

905. Kosztolányi Dezső: „Don Juan föltámadása”, *Színházi Élet*, X. évf. 36. sz., 1921. szept. 4–10., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Don Juan Tenorio föltámadt.”]

906. Kosztolányi Dezső: „Mozi és történelem”, *Színházi Élet*, X. évf. 37. sz., 1921. szept. 11–17., 34. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Több mint fél éve éltem a történelem bűvöletében, távol a jelentől.”]

907. Kosztolányi Dezső: „Uram... asszonyom...”, *Színházi Élet*, X. évf. 41. sz., 1921. okt. 9–15., 8–10. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Az idei évadban a hazai újdonságokkal együtt több külföldi darab is színre kerül, többnyire francia drámák, melyek most készülnek magyar íróasztalok mellett.”]

908. Kosztolányi Dezső: „Herczeg Ferenc álarca”, *Színházi Élet*, X. évf. 48. sz., 1921. nov. 27 – dec. 3., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „Írók és művészek egyik réme az *anakronizmus*.”]

1922.

909. Kosztolányi Dezső: „Kina”, *Színházi Élet*, XI. évf. 2. sz., 1922. jan. 8–14., 1–2. [Műfaj: tárcsa/vezércikk; első sor/mondat: „Milyen közel volt azelőtt a világ vasuton-hajón.”]

910. Kosztolányi Dezső: „Történelmi drámák”, *Színházi Élet*, XI. évf. 5. sz., 1922. jan. 29. – febr. 4., 1–2. [Műfaj: tárcsa/vezércikk; első sor/mondat: „Próbáljon valaki ma az örök jelenben élni és ne a történelemben.”]

911. Kosztolányi Dezső: „Gyerekek”, *Színházi Élet*, XI. évf. 17. sz., 1922. ápr. 23–29., 1–2. [Műfaj: tárcsa/vezércikk; első sor/mondat: „Gyerekek játszottak színházat, hét-nyolc évesek.”]

912. Kosztolányi Dezső: „Szinház a homokban”, *Színházi Élet*, XI. évf. 25. sz., 1922. jún. 18–24., 1–2. [Műfaj: tárcs/vezércikk; első sor/mondat: „Nemsokára vége a színháznak. Aztán nyomban kezdődik a másik színház.”]

913. Kosztolányi Dezső: „Ősz fiatalok”, *Színházi Élet*, XI. évf. 36. sz., 1922. szept. 3–9., 1–2. [Műfaj: tárcs/vezércikk; első sor/mondat: „Európa három drámairóra tekint: *Schnitzler, Hauptmann* és *Maeterlinck* hatvanéves.”]

914. Kosztolányi Dezső: „A kabaré”, *Színházi Élet*, XI. évf. 38. sz., 1922. szept. 17–23., 1–2. [Műfaj: tárcs/vezércikk; első sor/mondat: „A *cabaret* francia szó. Ezt jelenti: korcsma.”]

915. Kosztolányi Dezső: „Csehov doktor ur”, *Színházi Élet*, XI. évf. 43. sz., 1922. okt. 22–28., 1–2. [Műfaj: tárcs/vezércikk; első sor/mondat: „Csehov moszkvai gyakorlóorvos volt. Évekig művelte azt, amit kartársai.”; annotáció: kiemelve *A három nővért*, a Vígszínház bemutatója apropóján.]

1923.

916. Kosztolányi Dezső: „Az első magyar szerecsen színész. Beszélgetés Charleys-vel”, *Színházi Élet*, XII. évf. 1. sz., 1923. jan. 1–6., 24–25. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „Annak előtte mikor vidéki szinpadon szerecsent kellett alakítani színészeinknek, úgy oldották meg a kérdést, hogy fekete fátyolt borítottak arcukra.”; annotáció: interjú Greenidy Charleys színésszel.]

917. Kosztolányi Dezső: „Kövérek”, *Színházi Élet*, XII. évf. 5. sz., 1923. jan. 28. – febr. 3., 1–2. [Műfaj: kritika; első sor/mondat: „Ugy illik, hogy ezen a helyen emlékezzem meg Henri *Béraudról*, hiszen hivatalosan színházi kritikus, civilben pedig költő.”; annotáció: Henri Béraud regényéről; lásd FJ1/1105: „Kövérek vértanusága” is.]

918. Kosztolányi Dezső: „Tavaszi hold színház után”, *Színházi Élet*, XII. évf. 11. sz., 1923. márc. 11–17., 1–2. [Műfaj: tárcs; első sor/mondat: „Ha későéjszaka kilépek a színházból és künn holdas éj van, azt hiszem, hogy új előadás kezdődik s másik színházba kerültem.”; lásd FJ2/3005: „Tavaszi muzsika” is.]

919. Kosztolányi Dezső: „Állatok színháza”, *Színházi Élet*, XII. évf. 18. sz., 1923. ápr. 29. – máj. 5., 1–2. [Műfaj: tárcs; első sor/mondat: „Ezen a délelőttön nincs előjegyzés naptáromon: se munkaterv, se színház, se főpróba.”; lásd FJ2/271 is.]

920. Kosztolányi Dezső: „Nézőtér”, *Színházi Élet*, XII. évf. 22. sz., 1923. máj. 27. – jún. 2., 1–2. [Műfaj: tárcs; első sor/mondat: „Nézem a nézőteret.”; lásd FJ2/273 is.]

921. Kosztolányi Dezső: „Operett”, *Színházi Élet*, XII. évf. 25. sz., 1923. jún. 17–23., 1–2. [Műfaj: vezércikk; első sor/mondat: „I. Miért kicsinyítik?”]

922. Kosztolányi Dezső: „Nyári panoráma”, *Színházi Élet*, XII. évf. 29. sz., 1923. júl. 15–21., 1–2. [Műfaj: tárcs; első sor/mondat: „Sajog a szemhéjam.”; lásd FJ1/382: „Capriccio” is; kötetben: Tinta, 14–17: „Tébolyult nyár”.]

923. Kosztolányi Dezső: „A csodaszarvas”, *Színházi Élet*, XIII. évf. 39. sz., 1923. szept. 23–29., 30–31. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „Fernand *Crommelynck*-nek hívják a belga drámairót, ki 1922-ben háromfelvonásos szindarabot irt ezen a címen: »Le cocu magnifique«.”; annotáció: Fernand Crommelynck darabjáról; lásd FJ1/692: „Crommelynck bohózata” is.]

924. Kosztolányi Dezső: „Gombaszögi Frida”, *Színházi Élet*, XIII. évf. 41. sz., 1923. okt. 7–13., 2–4. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „Csehov-ot nem könnyű játszani.”; annotáció: Csehov *Ivanov* című darabjának bemutatójáról a Vígszínházban.]

925. Kosztolányi Dezső: „Rippl-Rónai és az írók”, *Színházi Élet*, XIII. évf. 44. sz., 1923. okt. 28. – nov. 3., 1–2. [Műfaj: kritika; első sor/mondat: „*Rippl-Rónai* mindig testvériséget tartott az írókkal.”]

926. Kosztolányi Dezső: „Lencse”, *Színházi Élet*, XIII. évf. 47. sz., 1923. nov. 18–24., 1–2. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Jó, öreg itészek valaha fölfegyverkezve mentek a színházba.”]

1924.

927. Kosztolányi Dezső: „Az ő lirája. Jegyzetek Shakespeare-ről”, *Színházi Élet*, XIV. évf. 2. sz., 1924. jan. 13–19., 16–17. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Most nem törődöm azzal, hogy milyen drámákat alkotott.”]

928. Kosztolányi Dezső: „R. U. R. Kalauz egy érdekes darabhoz”, *Színházi Élet*, XIV. évf. 7. sz., 1924. febr. 17–23., 10–11. [Műfaj: recenzió; első sor/mondat: „– Mi az a három betű?”; annotáció: Karel Čapek *R. U. R.* című darabjáról.]

929. Kosztolányi Dezső: „Örzse néni”, *Színházi Élet*, XIV. évf. 9. sz., 1924. márc. 2–8., 1–2. [Műfaj: tárcanovella; első sor/mondat: „Mezőhegyesi parasztdarabot mutattak be s a szerző, szintén mezőhegyesi ember, fölhozatta a főpróbára Örzse nénit, az uraság harminchétéves béresasszonyát, hogy a népviselet hűségét ellenőrizze és egyben-másban tanácsot adjon a szereplőknek.”; kötetben: T, 387–389: „Kati néni”.]

930. Kosztolányi Dezső: „Mr. Smith”, *Színházi Élet*, XIV. évf. 21. sz., 1924. máj. 25–31., 1–2. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Vajjon sejtették-e valaha a gascognei legények, hogy azok a vaktöltések, melyeket elpuffogatnak a »Cyrano de Bergerac« negyedik felvonásában, egykor majd komolyan latbaesnek az állami költségvetés megalkotásánál?”; annotáció: a színházak állami költségvetéséről.]

931. Kosztolányi Dezső: „A lélek bajnokai”, *Színházi Élet*, XIV. évf. 25. sz., 1924. jún. 22–28., 1–2. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Öcskös, mondd, szeretnél-e uruguayi lenni?”]

932. Kosztolányi Dezső: „Knock. A Magyar Színház bemutatója”, *Színházi Élet*, XIV. évf. 50. sz., 1924. dec. 14–20., 5–8. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „Édes zsvány, ismerlek.”; annotáció: Jules Romain darabjáról.]

1925.

933. Kosztolányi Dezső: „Madách-premier a Nemzeti Színházban”, *Színházi Élet*, XV. évf. 4. sz., 1925. jan. 25–31., 22–24. [Műfaj: recenzió; első sor/mondat: „Madách Imre ma is a legnépszerűbb magyar drámairó.”; annotáció: Madách Imre *Mózes* című művéről.]

934. Kosztolányi Dezső: „Orfeum”, *Színházi Élet*, XV. évf. 28. sz., 1925. júl. 12–18., 33–35. [Műfaj: elbeszélés; első sor/mondat: „Az, aki felülről, különösen a másodemeleti páholyból tekintett lefelé, a szivarok, cigaretták ködébe, úgy látta, hogy a mulató óriási akváriumhoz hasonlít, melyben kis és nagy halak uszkálnak.”; lásd FJ1/1374 is; kötetben: Káin1, 55–62: „Piros köd”, Káin2, 50–57: „Piros köd”.]

935. Kosztolányi Dezső: „El kell kezdeni”, *Színházi Élet*, XV. évf. 36. sz., 1925. szept. 6–12., 3. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Az, hogy valami elkezdődik, általában örvendetes dolog.”; annotáció: a színházi évadnyitóról.]

936. Kosztolányi Dezső: „Uriemberek. Premier a Vigszínházban”, *Színházi Élet*, XV. évf. 40. sz., 1925. okt. 4–10., 17–18. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „Házipróba után két ismerősömmel az »Uriemberek«-ről beszélgettünk, melyet most mutat be a Vigszínház.”; annotáció: John Galsworthy darabjának előadásáról.]

937. Kosztolányi Dezső: „Szinésznő a színésznőről”, *Színházi Élet*, XV. évf. 41. sz., 1925. okt. 11–17., 6–7. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „(A lakása. Sehol semmi jele annak, hogy itt lakik a legnemesebb, leghalkabb színésznő, kinek a mozdulatai csöndet parancsolnak és hangja, mint a templomi csengetyü, csendül meg a szinpadon.”; annotáció: Varsányi Irénnel.]

938. Kosztolányi Dezső: „Gróf Bethlen Istvánné nyilatkozik a *Színházi Élet*nek új könyvéről, MacDonaldról, háziasszonyi kötelezettségekről, színházról, az »Uriemberek«-ről, és arról, hogy beiratkozott egy kölcsönkönyvtárba, mert otthon nincsenek könyvei”, *Színházi Élet*, XV. évf. 44. sz., 1925. nov. 1–7., 4–5. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „(Októberi délelőtt. Fél-tizenegy. Miniszterelnökségi palota.)”]

939. Kosztolányi Dezső: „»Tőlem akár füttyülhetnek is...« Ódry Árpád nyilatkozik a tapsról”, *Színházi Élet*, XV. évf. 45. sz., 1925. nov. 8–14., 28. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „Ódry Árpáddal, ki gazdag pályán annyi tapsot kapott már, a színészbejáró előtt a tapsról beszélgettünk.”]

940. Kosztolányi Dezső: „Petrovich Szvetiszláv panaszkodik, hogy még az adó felügyelőség is tulbecsüli, mert évi százmillió adót vetett ki rá. »Hétéves koromban már szinpadon játszottam!« Petrovich, a volt mérnök, építész, huszártiszt, sprinter, uszóbajnok és filmszínész elmondja őszinte véleményét az operettszinpadról”, *Színházi Élet*, XV. évf. 47. sz., 1925. nov. 22–28., 20–21. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „Ábrándos fiatal lányok a filmszínészt hattyu-vont csónakon képzelnek el, mint Lohengrint, ki trombita-harsogás közepette érkezik.”]

941. Kosztolányi Dezső: „Strindberg”, *Színházi Élet*, XV. évf. 49. sz., 1925. dec. 6–12., 30–31. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Gyerekkoromban a vidéki szalonban lógott egy »szecessziós« kép.”]

1926.

942. Kosztolányi Dezső: „Szinpadi helyzetek az életben”, *Színházi Élet*, XVI. évf. 13. sz., 1926. márc. 28 – ápr. 3., 12–13. [Műfaj: fiktív levél; első sor/mondat: „Kaptam ezt a levelet.”; annotáció: fiktív levél és arra válasz.]

943. Kosztolányi Dezső: „Halló, halló Budapest, az 560-ik hullámhosszon...!” *Színházi Élet*, XVI. évf. 17. sz., 1926. ápr. 28. – máj. 1., 8–9. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Hadd mondjam el, mit éreztem akkor, mikor először beszéltem a rádió budapesti leadó-állomásán.”; lásd FJ2/493: „Halló, halló, Budapest, az 560-ik hullámhosszon...!” is.]

944. Kosztolányi Dezső: „Őszre Rózsahegyi beköltözik a »Rózsahegyi ház«-ba”, *Színházi Élet*, XVI. évf. 21. sz., 1926. máj. 24–30., 13. [Műfaj: portré; első sor/mondat: „E jéghideg májusi délutánon dolgozószobájában ül.”; annotáció: Rózsahegyi Kálmán színésze-ről.]

945. Kosztolányi Dezső: „Látogatás Hegedüs Gyula öméltóságánál a besenyői villában”, *Színházi*

Élet, XVI. évf. 29. sz., 1926. júl. 19–25., 4-5. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „(Mária-Besenyő. A művész villája.”]

946. Kosztolányi Dezső: „Gőzfürdő”, *Színházi Élet*, XVI. évf. 30. sz., 1926. júl. 26. – aug. 1., 37–41. [Műfaj: novella; első sor/ mondat: „Sárváron évekkkel ezelőtt még csak egyetlenegy ember tudott franciául.”; lásd FJ1/313 és 1372 is; kötetben: Bú, 195–214: „Oligocén és Eocén”, Páva1, 58–71: „Bácska”, Páva2, 58–71: „Bácska”.]

947. Kosztolányi Dezső: „Caesar öltözőjében”, *Színházi Élet*, XVI. évf. 50. sz., 1926. dec. 13–19., 2–3. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „(Gál Gyula Caesar-alakítása mindig érdekelt.”; annotáció: beszélgetés Gál Gyula színésszel.]

1927.

948. Kosztolányi Dezső: „Intervju egy modellel”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 3. sz., 1927. jan. 16–23., 16–17. [Műfaj: fiktív interjú; első sor/mondat: „(Amikor az uszomesterrel beszélgettem, ez volt a helyzet: én meztelenül voltam, az uszomester ellenben ruhában .”; kötetben: A, 45–48: „Model”.]

949. Kosztolányi Dezső: „Történelem muzsikaszóban. Szeszélyes képmagyarázat”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 10. sz., 1927. márc. 3–10., 7–9. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Multkor egy társaság éjfél után, széles jókedvében zenei kísérleteket idézett.”]

950. Kosztolányi Dezső: „A néző”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 12. sz., 1927. márc. 17–24., 13–15. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Azt, aki a színházba jegyet vált azzal a céllal, hogy a darabot megtekintse, nézőnek nevezzük.”]

951. Kosztolányi Dezső: „Faust-együtt”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 23. sz., 1927. jún. 5–11., 12–13. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „A költőket életük egy szakaszában valamelyik művészi kör párnás, függönyös helyiségében, talán a kártyaterem mellett, bizalmasan fére szokták hívni a tapasztalt színházi rókák s fülükbe súgják, mint az ördögök a szerzeteseknek, megcsörgetve zsebükben az aranyakat: »Csak könnyűt és mulatságosat, mindenekelőtt fordulatos, érdekes cselekményt, hétköznapi prózát.«”]

952. Kosztolányi Dezső: „Margitsziget”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 28. sz., 1927. júl. 10–17., 12–13. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Én csüggedt lelkem, én csüggedt szívem”; annotáció: Karinthy Frigyes *Költői verseny a Színházi Életben* című cikkének részeként közölve, 11 másik költő, Margitszigetről szóló verseivel együtt; lásd FJ2/203: „A jó élet” is; kötetben: LLE, 38–39: „A jó élet”, Mák1, 57–58: „A jó élet”, Mák2, 60–61: „A jó élet”, ÖGyK, 166–167: „A jó élet”.]

953. Kosztolányi Dezső: „Natália. Bemutató a Nemzeti Színházban”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 40. sz., 1927. okt. 2–8., 2–4. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „Ezeket az alakokat, kik a szinpadon mozognak – úgy tetszik – valami vékony üvegen, vagy hártypapíron át látom.”; annotáció: Ivan Szergejevics Turgenyev *Egy hónap falun* című darabjának bemutatójáról.]

954. Kosztolányi Dezső: „A 42 éves hölgy, aki még sohasem volt színházban”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 42. sz., 1927. okt. 16–22., 33. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „(Most megint itt van.”; annotáció: beszélgetés Terézkével, aki még nem jutott el színházba.]

955. Kosztolányi Dezső: „Kellékesek, világosítók, öltöztetőnők, házmesternék a szinpadon. Párbeszéd a valóságról és a művészetről”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 48. sz., 1927. nov. 27. – dec. 4., 4–5. [Műfaj: dialógus; első sor/mondat: „(Frissen esett le a hó.”; annotáció: párbeszéd formában

gondolatok a színészekről, művészekről.]

956. Kosztolányi Dezső: „Titkos drámairó. Arckép”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 52. sz., 1927. dec. 26. – jan. 1., 24–25. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „I. Azt mondják, hogy helyesen gondolkodni annyi, mint szabatos meghatározásokat adni.”; lásd FJ2/661: „Titkos drámairó. Arckép” is.]

1928.

957. Kosztolányi Dezső: „Az olvasó”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 9. sz., 1928. febr. 26. – márc. 3., 25–27. [Műfaj: tárcanovella; első sor/mondat: „Volt egy tanulótársam, az mindig olvasott.”; lásd FJ1/955: „Könyv” + FJ2/487: „Könyv” is.]

958. Kosztolányi Dezső: „Metafizika”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 16. sz., 1928. ápr. 15–21., 27. [Rovat: Kis notesz; műfaj: jegyzet; első sor/mondat: „Négyéves fiamnak mutogattam egyszer gyermekkori arcképemet. – Ez én voltam – szóltam s kezébe adtam a fotográfiát.”; annotáció: több szerző jegyzeteivel együtt.]

959. Kosztolányi Dezső: „Szellemidézés”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 19. sz., 1928. máj. 6–12., 25. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Ki a primadonna?”; annotáció: „Az élet primadonnái” összefoglaló cím alatt.]

960. Kosztolányi Dezső: „Hős”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 19. sz., 1928. máj. 6–12., 25. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Ne csodálkozz, ha mindjárt én jövök.”; annotáció: „Az élet primadonnái” összefoglaló cím alatt.]

961. Kosztolányi Dezső: „Költő”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 19. sz., 1928. máj. 6–12., 25. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Én haszontalan, én céltalan, hiábavaló, kósza, egész életemben nem azzal foglalkoztam, ami van, hanem azzal, ami nincs.”; annotáció: „Az élet primadonnái” összefoglaló cím alatt.]

962. Kosztolányi Dezső: „Primadonna”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 19. sz., 1928. máj. 6–12., 25. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Bizony én is primadonna vagyok.”; annotáció: „Az élet primadonnái” összefoglaló cím alatt.]

963. Kosztolányi Dezső: „Moziszinész”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 19. sz., 1928. máj. 6–12., 25. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Igy mutatkozom be: a mindenütt-jelenlevő, egy fénykép, melynek albuma az egész földgolyó és minden sziv, tökéletes termet, varázsos mozgás, megejtő mosoly, mely époly ismeretes Kiskunhalason, mint Würzburgban, Bolognába [!] és Saragossában.”; annotáció: „Az élet primadonnái” összefoglaló cím alatt.]

964. Kosztolányi Dezső: „Repülő”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 19. sz., 1928. máj. 6–12., 25. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „– Az enyém minden.”; annotáció: „Az élet primadonnái” összefoglaló cím alatt.]

965. Kosztolányi Dezső: „Kitépelt lapok”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 21. sz., 1928. máj. 20–26., 27. [Rovat: Kis notesz; műfaj: jegyzetek; első sor/mondat: „Ebédelünk a vendéglőben. Asztaltársam egyszerre fölordít.” / „Barátom, miért pirultál el?” / „A szabadgondolkodónak kislánya született. Ezt nem Katinak, Bözsinek nevezte, hanem Európának.”; annotáció: több szerző jegyzeteivel együtt; lásd FJ1/2570: „Furcsa dolgok” és 1405: „Napló” és 2578: „Ákom-bákom” is.]

966. Kosztolányi Dezső: „Piroska a színházban”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 25. sz., 1928. jún. 16–

25., 6–7. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „I. »Vasárnap délután először voltam színházban.«”]

967. Kosztolányi Dezső: „[A divatos költőket]”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 25. sz., 1928. jún. 16–25., 28. [Rovat: Kis notesz; műfaj: jegyzetek; első sor/mondat: „A divatos költőket mindig utáltam, minekelőtte elolvastam volna, aztán, hogy elolvastam őket, utálatom még növekedett.”; annotáció: több szerző jegyzeteivel együtt, KD kézzel javított gépirata, szignóval.]

968. Kosztolányi Dezső: „A közfiatal”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 29. sz., 1928. júl. 15–21., 48. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Van egy ember, akivel állandóan találkozom.”; annotáció: „Két tanulmányfő” összefoglaló cím alatt; lásd FJ1/2539: „Az az ember” + FJ2/434: „Az az ember” is; kötetben: T, 364–365: „Az az ember”.]

969. Kosztolányi Dezső: „A kerekded”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 29. sz., 1928. júl. 15–21., 48. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „Ez a barátom arról nevezetes, hogy ő beszél a földgolyón a legkerekebb mondatokban, úgy hogy beszéd közben mindig feltünteti a kettőspontot és a pontosvesszőt is.”; annotáció: „Két tanulmányfő” összefoglaló cím alatt.]

970. Kosztolányi Dezső: „Emberismerettan”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 34. sz., 1928. aug. 19–25., 12–13. [Rovat: Az élet iskolája; műfaj: esszé/előadás; első sor/mondat: „Hölgyeim és uraim, az emberek nem ismerik önmagukat.”]

971. Kosztolányi Dezső: „[Ha szemlét tartok]”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 40. sz., 1928. szept. 30. – okt. 6., 70. [Rovat: Kis notesz; műfaj: jegyzet; első sor/mondat: „– Ha szemlét tartok ítéleteim fölött, bizonyos szomorúsággal azt tapasztalom, hogy könyvekről és szindarabokról val[ó] vélemény-változtatásom többnyir[e] a könyvek, szindarabok rovására történt és nem a javukra.”; annotáció: több szerző jegyzeteivel együtt, KD kézírással javított gépirata.]

972. Kosztolányi Dezső: „Danton, a színész”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 41. sz., 1928. okt. 7–13., 16. [Műfaj: esszé; első sor/mondat: „Danton, a véresszáju fiskális, a kortes, a világ legnagyobb kortese, a hordó tetején, a forradalom táncoló hordóján, bikanyakával, széles, himlőhelyes arcával lobogó nyakkendőjével, szájas ékesszólásával, talpraesett, rögtönzött beszédeivel, latin elmésségével, a hajdani bujtogató, aki a Bastille ellen vezette a rohanó népet, a későbbi igazságügyminiszter, a rémuralom apostola, a szeptemberi vérfürdő rendezője, aki dörgedelmes hangjával, bronztüdejével a csillagokig kiabált, a világegyetemre hivatkozott, mikor fölkoncoltatta a királpártiakat, aztán a megtorpanó, aki már szeretné csatornába csapolni a vért, hogy egyenletesen hullámozzék, hajókat vigyen, malmokat hajtson, az emberi ember, aki megsokalja a gyilkosságot, ellentétbe kerül párthiveivel, élni is kívánna, az élvező, a tivornyázó, a nők barátja, minden nő barátja, a bő fűszeres vérével, hatalmas erejével a gyermek, a puha gyermek, aki szinte önként engedelmesen hajtja le sörényes fejét a nyaktiló alá s meghal hatásosan, színészien, csattanó végsszóval az ajkán.”; annotáció: Georg Büchner *Danton halála* című drámájáról.]

973. Kosztolányi Dezső: „[Illik-e megköszönni]”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 47. sz., 1928. nov. 18–24., 46. [Rovat: Kis notesz; műfaj: jegyzet; első sor/mondat: „Illik-e megköszönni azt az ásitást, melyet társaságban kapunk ajándékba?”; annotáció: több szerző jegyzeteivel együtt; lásd FJ1/1069: „Kis naplóm” is.]

974. Kosztolányi Dezső: „A szegény kis gyermek karácsonyi panasza”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 52. sz., 1928. dec. 23–29., 42–43. [Műfaj: tárcanovella; első sor/mondat: „I. Ez az az alkalom, mikor nekem is lámpalázam van.”]

975. Kosztolányi Dezső: „E. Ellinor drámai művésznő portréja”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 52. sz., 1928. dec. 23–29., 45. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Kékkel-sárgával burkolja magát.”; annotáció: „Költői verseny a színésznőről” összefoglaló cím alatt, több szerző írásával együtt; kötetben: ÖGyK, 292: „Színésznő”.]

1929.

976. K[osztolányi]. D[ezső].: „Kis történet egy ötlámpás rádióról”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 4. sz., 1929. jan. 20–26., 165. [Műfaj: tárca; első sor/mondat: „Kardos István, az »Esti Kurir« Függöny mögött rovatának népszerű szerkesztője Budapest legszenvedélyesebb rádióamatőrje.”]

977. Kosztolányi Dezső: „Simon Böske emlékkönyvébe”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 8. sz., 1929. febr. 17–24., XXV. [Műfaj: jegyzet; első sor/mondat: „Fehér kenyér, tokaji bor, Simon Böske, / Ki bolond innen kivándorolni?”; annotáció: a Miss Európának választás apropóján, a lap mellékletében.]

978. Kosztolányi Dezső: „Harsány kiáltások a tavasz elé”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 10. sz., 1929. márc. 3–9., 34–35. [Műfaj: mozaikok; első sor/mondat: „I. Hadd toporzékoljak, hadd harsogjam túl haragodat, hadd öltsem rád a nyelvem, te zsarnok, te könyörtelen, te ellenség.” / „II. Sohasem érthetjük meg egymást, ama egyszerű oknál fogva, hogy hőmérsékleted 37 fok, a fagyponthoz alatt, viszont az enyém 37 fok, a fagyponthoz fölött.” / „III. Állati melegem minden tűzével gyűlöllek, te hűs gonosztevő, te tébolyult-józan, te lelketlen-színtelen, aki nem ismered a kéket, a pirost, a zöldet, csak a fehéret és szürkét.” / „IV. Télapónak neveztek hizelgő elmék, hóembernek mintáztak meg, sárgarépa-orrjal, szájadban makrapipával, de tudom, hogy te vagy a sötétség, a meddőség, a nyavalya balkörmű politikusa.” / „V. A nyálkás, sötétszürke égen, a tűzfal fölött, piszkos ködben, délidőn is ott vesztegelnek kalózhajóid, sárga lobogóval, mintegy járványzár alatt s földelzetükön pecsétes levélben őrzik a jelentéseket: »újabb fagyhullám, 10,292.327 influenzaeset, 281.277 szövődmény, tüdőgyulladás, fültőmirigylob, 102.997 sír«.” / „VI. Tudod kihez hasonlítasz te?” / „VII. Reggelente beüvegezed összes ablakaimat, noha már mindegyiken van üveg.” / „VIII. Kávéházi tüköruvegeket fektetsz a folyókra s a mozgó, változó elemet bezárod egy üvegtartályba.” / „IX. Szegény villamosok is vakon robognak, mint a mentőkocsik, anélkül, hogy látni lehetne, ki ül bennük.” / „X. Unalmamban egy darabig játszottam veled.” / „XI. Csalétkül kivettem az udvarba egy pohár vizet s mulattam azon, hogy a pohár vékony hártájára pár perc múlva mozsárdurranással repedt szét és a tömör víz felöltve a formát, ottmaradt, mintegy ruha nélkül, meztelenül, mint önmagának lényege és szobra.” / „XII. Amikor sírtam, egy üvegtálon fogtam föl könnyeimet s kitarítottam a hidegbe.” / „XIII. Teám a findzsámban állt össze, a benne lévő kanállal együtt.” / „XIV. Zöld jeget a tintámból készítettem, abból a nedüből, melyhez talán legtöbb közöm van.” / „XV. A jégcsapok olyanok, mint a hőmérők.” / „XVI. Így szórakoztam eddig.”]

979. Kosztolányi Dezső: „Kritika O’Neil[I] 9 felvonásos darabjáról 9 fejezetben”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 12. sz., 1929. márc. 17–23., 4–8. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „I. A kritikus, aki gyakran sekély gázlókon, kiapadt holttereken kénytelen csónakázni, úgyhogy evezőket nem is használhat, hanem a kezeivel löki magát előre, ezúttal üdítő, izgalmas, tengeri utazást tett, melynek végén fönn, magas megfigyelőhelyén, az árbockosárban, ujjongó örömmel kiáltott föl: »Föld... föld... új föld... Amerika...«”; annotáció: Eugène Gladstone O’Neill *Strange Interlude* című darabjának előadásáról.]

980. Kosztolányi Dezső: „Most jelent meg!...”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 16. sz., 1929. ápr. 14–20., 6–8. [Műfaj: színikritika; első sor/mondat: „Mindjárt a cím is népszerűsége számíthat.”; annotáció: Édouard Bourdet *Most jelent meg* című vígjátékáról.]

- 981.** Kosztolányi Dezső: „[...Mért mozdul meg bennem]”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 16. sz., 1929. ápr. 14–20., 30. [Műfaj: vers (részlet); első sor/mondat: „...Mért mozdul meg bennem mégegyszer ily zölden.”; annotáció: „Tavaszi” összefoglaló cím alatt, több szerző írásával együtt; KD-től 5 kéziratos sor, szignóval; lásd FJ1/759: „Repülő ifjuság” + FJ2/499: „Replő ifjuság” is; kötetben: M, 25: „Repülő ifjuság”.]
- 982.** Kosztolányi Dezső: „Két renaissance. Jegyzetek Szudy Elemér könyvéről”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 21. sz., 1929. máj. 19–25., 37. [Műfaj: recenzió; első sor/mondat: „I. Meleg rokonérzéssel olvastam ezt a derék könyvet.”]
- 983.** Kosztolányi Dezső: „Háború és irodalom”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 23. sz., 1929. jún. 2–8., 4–5. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Mi ez? Köröttünk ismét puskák ropognak, gépfegyverek kattognak, ágyúk dörögnek.”]
- 984.** Kosztolányi Dezső: „Oroszlán”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Jellemszínész, rendkívül férfias orgánummal.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt]
- 985.** Kosztolányi Dezső: „Bika”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Az ellenállhatatlan, a hősszerelmes.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 986.** Kosztolányi Dezső: „Medve”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Buffó, apaszínész, barna kabátban, lötyögő nadrágban.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 987.** Kosztolányi Dezső: „Majom”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– A népszerű komikus.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 988.** Kosztolányi Dezső: „Farkas”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Derék, becsületes vidéki színész, jó névvel, dicső multtal, szerződés nélkül.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 989.** Kosztolányi Dezső: „Szarvas”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– A művész nő férje.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 990.** Kosztolányi Dezső: „Kígyó”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Az intrikus, a cselszövő, az ármánykodó.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 991.** Kosztolányi Dezső: „Csirke”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Ma még csak színinövendék.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 992.** Kosztolányi Dezső: „Gerlice”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Hajdan népdalok érzelmes madara.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 993.** Kosztolányi Dezső: „Macska”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj:

mozaik; első sor/mondat: „– A kis kedves cica, a soubrette, színes szalaggal a nyakán.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

994. Kosztolányi Dezső: „Kanári”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– A nagyszerű koloratúr-énekesnő.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

995. Kosztolányi Dezső: „Csalogány”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Jaj, édesem, azok a régi, gyönyörű népszínművek, azok a régi, tapsos esték, azok a régi, áradozó kritikák.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

996. Kosztolányi Dezső: „Páva”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 4. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Én. Ma én adom meg a hangot.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

997. Kosztolányi Dezső: „Liba”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– A naiva, akit a harmadik fölvonás végén fognak fölvilágosítani s utána nyomban nőül vesznek.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

998. Kosztolányi Dezső: „Őz”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Szíven találva egy gyors golyótól, némán, fön ségesen rogyok össze, én, a drámai szende.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

999. Kosztolányi Dezső: „Tehén”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Én viszont az anyaszínésznő.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

1000. Kosztolányi Dezső: „Pillangó”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Ballerina.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

1001. Kosztolányi Dezső: „Szentjánosbogár”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Ki más, mint a világosító?”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

1002. Kosztolányi Dezső: „Hangya”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Szegény, szorgalmas szerepíró.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

1003. Kosztolányi Dezső: „Kecske”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Minden kosztüm elkészült, rendező úr.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

1004. Kosztolányi Dezső: „Zsiráf”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Én az ügyelő vagyok.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

1005. Kosztolányi Dezső: „Holló”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Látja, direktor úr, kár volt előadatni: megbukott.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]

- 1006.** Kosztolányi Dezső: „Szarka”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Új operett-melódiákat szerzek.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 1007.** Kosztolányi Dezső: „Harkály”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Egész nap kopogtatok az igazgatói iroda ajtaján.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 1008.** Kosztolányi Dezső: „Pulikutya”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Mérgeesen terelem a nyáját.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 1009.** Kosztolányi Dezső: „Ökör”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „Minthogy semmi más foglalkozást nem találtak számomra, dramaturgnak szerződtettek.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 1010.** Kosztolányi Dezső: „Róka”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „Ennek a társulatnak az igazgatója.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 1011.** Kosztolányi Dezső: „Szamár”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Én pénzelem ezt a társulatot.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 1012.** Kosztolányi Dezső: „Légy”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 29. sz., 1929. júl. 14–20., 5. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Szabadjeggyemmel ide-oda röpködök, mint kritikus.”; annotáció: „Szereposztás” összefoglaló cím alatt.]
- 1013.** Kosztolányi Dezső: „Őszi tárlat”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 43. sz., 1929. okt. 20–26., 14–15. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „Képek lógnak az égben, a földön, alattam, mellettem, mindenütt.”; annotáció: a szöveg az ezt követő mozaikok bevezetője.]
- 1014.** Kosztolányi Dezső: „Napfölkelte”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 43. sz., 1929. okt. 20–26., 14. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „Kisétálok a tópartra.”; annotáció: „Őszi tárlat” összefoglaló cím alatt.]
- 1015.** Kosztolányi Dezső: „Csendélet”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 43. sz., 1929. okt. 20–26., 14. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „Kristálytál, reggeliző-asztalkán.”; annotáció: „Őszi tárlat” összefoglaló cím alatt.]
- 1016.** Kosztolányi Dezső: „Az utolsó vendég”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 43. sz., 1929. okt. 20–26., 14. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „Délelőtt a nyári vendéglő tornácán fiatal gyászruhás asszony.”; annotáció: „Őszi tárlat” összefoglaló cím alatt.]
- 1017.** Kosztolányi Dezső: „Haldokló liget”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 43. sz., 1929. okt. 20–26., 15. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „Ma a liget egy kórházhoz hasonlít.”; annotáció: „Őszi tárlat” összefoglaló cím alatt.]
- 1018.** Kosztolányi Dezső: „Idill”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 43. sz., 1929. okt. 20–26., 15. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „Kültelken, a kapualjban, rongyos gyermek kenyeret rágszál.”; annotáció:

„Őszi tárlat” összefoglaló cím alatt.]

1019. Kosztolányi Dezső: „Jóságos, öreg grófnő”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 43. sz., 1929. okt. 20–26., 15. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „Ősz, csendesen, fáradtan, előkelően suhansz kövezett tereinken, jelenletedet alig sejtetve, mint egy tönkrement, főrangú hölgy, aki elvesztette mindenét, de modora még mindig a régi, nyájas, leereszkedő és finom.”; annotáció: „Őszi tárlat” összefoglaló cím alatt.]

1020. Kosztolányi Dezső: „Magánnyomozó”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 45. sz., 1929. nov. 3–9., 4–5. [Műfaj: tárca; első sor/mondat: „Multkor reggel, mikor az ujságok paplanomon heverték, szemem megakadt egy hirdetésen: »Magánnyomozó«.”]

1021. Kosztolányi Dezső: „Packák és kísértetek”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 47. sz., 1929. nov. 17–23., 24–25. [Műfaj: tárca; első sor/mondat: „Költők, írók, ha összejönnek, szeretnek játszani, mint a gyermekek. Mi mással is játszanak ekkor is, mint mesterségük szerszámaival, melyek még álmukban se hagyják el őket?”; annotáció: gróf Teleki Sándorné Angliából behozott rorschach-szerű aláírásból tintapacákat csináló emlékkönyvéről, illusztrációkkal, többek között KD saját aláírásának tintapacájával.]

1022. Kosztolányi Dezső: „Levél Maecenashoz”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 50. sz., 1929. dec. 8–14., 4–5. [Műfaj: irodalmi levél; mottó: „Maecenas atavis, edite regibus, / O et praesidium et dulce decus meum.” (Horatius); első sor/mondat: „Kedves Maecenas, királyoknak, grófoknak, bankigazgatóknak nemes ivadéka, engedd meg, hogy itt a nyilvánosság előtt mondjam el azt, amit a multkor elhallgattam.”]

1023. Kosztolányi Dezső: „Vörös ökör”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 52. sz., 1929. dec. 22–28., 54–57. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „1891. volt, szeptember 1. Édesanyja reggel hétkor benyitott az udvarra néző, szerény lakás hosszukás szobájába, melyben három gyermeke aludt: ő, az öccse, meg a huga.”; annotáció: Pérely Imre rajzaival illusztrálva; kötetben: EK1, 22–30: „Második fejezet”, EK2, 22–30: „Második fejezet”.]

1930.

1024. Kosztolányi Dezső: „Lámpafény”, *Színházi Élet*, XX. évf. 52. sz., 1930. dec. 21–27., 8. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Te vagy napom, nagy sárga lámpa,”; lásd FJ2/48 is; kötetben: NFK1, 7–9, NFK2, 7–9, NFK3, 5–8, NFK4, 5–8, ÖGyK, 7.]

1931.

1025. Kosztolányi Dezső: „1914”, *Színházi Élet*, XXI. évf. 15. sz., 1931. ápr. 5–11., 6. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „És egyre nőtt az ár és nőtt az átok”; annotáció: „Húsz év versekben” összefoglaló cím alatt, mások verseivel együtt, KD kézírásával; kötetben: BFP, 62–65: „Úgy írom néked, kisfiam e verset”, ÖGyK, 244–246: „Úgy írom néked, kisfiam e verset”.]

1026. Kosztolányi Dezső: „[Tudod mi ez – édes?]”, *Színházi Élet*, XXI. évf. 16. sz., 1931. ápr. 12–18., 23–24. [Műfaj: levél; jegyzetben: „Második levél, csütörtök 1915. szeptember 16.”; első sor/mondat: „Tudod mi ez – édes? Ez Ádámka két könnycseppjének sikerült mása.”; annotáció: „Írók levelesládája” összefoglaló cím alatt, mások leveleivel együtt.]

1027. Kosztolányi Dezső: „Dámák pizsamában”, *Színházi Élet*, XXI. évf. 31. sz., 1931. júl. 26. – aug. 1., 4–5. [Műfaj: tárca; első sor/mondat: „Két pajzán amerikai tündér, pizsamát öltött a rekkenő melegben s beült egy budapesti cukrászdába.”]

1932.

1028. Kosztolányi Dezső: „Beiratlan lapok”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 1. sz., 1931. dec. 27. – 1932. jan. 2., 28. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Fehér naptárt teszünk a falra / S félünk e szűz hópusztaságtól.”; annotáció: „13 költő kíván boldog újévet” összefoglaló cím alatt.]

1029. Kosztolányi Dezső: „[Ferdinand Bruckner orvos]”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 9. sz., 1932. febr. 21–27., 54. [Rovat: Színházi hét; műfaj: jegyzet; első sor/mondat: „Ferdinánd *Bruckner* orvos, ideg orvos vagy – helyesebben – lélekorvos, aki a test nyavalyáit lelki úton, a lélek által gyógyítja.”; annotáció: KD fényképével (Roth Amy felvétele), KD kézírásával, képaláírás: „Ezt írja Kosztolányi Dezső, a fordító, Bruckner Angliai Erzsébet[é]ről”.]

1030. Kosztolányi Dezső: „Fényes koszorú”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 18. sz., 1932. ápr. 24–30., 38. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Megtértették az én édesanyámat, / azt mondták róla, hogy már öregasszony,”; lásd FJ2/2685: „Fényes koszoru” is; kötetben: ÖGyK, 312: „Fényes koszoru”.]

1031. Kosztolányi Dezső: „Betűk varázsa”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 34. sz., 1932. aug. 14–20., 113–114. [Rovat: Fejtorna; műfaj: tárca; első sor/mondat: „E rovat szerkesztője azzal a kérdéssel tisztel meg, hogy milyen viszonyban vagyok a rejtvényekkel?”]

1032. Kosztolányi Dezső: „Nap”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 52. sz., 1932. dec. 18–24., 65. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Világ lámpása, mindenség kohója, világítok és fűtök, pazarlom fényem és parazsam immár sokmillió esztendeje s észre se veszem, hogy fogyasztom az örökkévaló tűzvészt, mely a lényegem.”; annotáció: „Fények beszélnek” összefoglaló cím alatt.]

1033. Kosztolányi Dezső: „Hold”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 52. sz., 1932. dec. 18–24., 65. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Mit állítják, hogy hazudom?”; annotáció: „Fények beszélnek” összefoglaló cím alatt.]

1034. Kosztolányi Dezső: „Fáklya”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 52. sz., 1932. dec. 18–24., 65–66. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Ókori éjszakákon rabszolgák tartottak kezükben.”; annotáció: „Fények beszélnek” összefoglaló cím alatt.]

1035. Kosztolányi Dezső: „Mécs”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 52. sz., 1932. dec. 18–24., 66. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Babylonban, Egyiptomban volt a fénykorom.”; annotáció: „Fények beszélnek” összefoglaló cím alatt.]

1036. Kosztolányi Dezső: „Gyertya”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 52. sz., 1932. dec. 18–24., 66–67. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– A középkorban ragyogtam igazán.”; annotáció: „Fények beszélnek” összefoglaló cím alatt.]

1037. Kosztolányi Dezső: „Petróleumlámpa”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 52. sz., 1932. dec. 18–24., 67. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Emlékszel még rám, lángtartó hüvelyemre, bélsüvegemre, üveghengeremre, porcellánernyőmre, bronzal befuttatott lámpavázamra, mely szelíden ringott fölöttem, mikor még alig eszmélkedtél s megaranyoztam a téli alkonyatok homályát?”; annotáció: „Fények beszélnek” összefoglaló cím alatt.]

1038. Kosztolányi Dezső: „Gáz”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 52. sz., 1932. dec. 18–24., 67–68. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Itt-ott, nagyvárosok kietlen sóraktáiraiban lobogok még, mint lepkeláng, halálos szomorúságot árasztva.”; annotáció: „Fények beszélnek” összefoglaló cím alatt.]

1039. Kosztolányi Dezső: „Villany”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 52. sz., 1932. dec. 18–24., 69. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Edison volt az apám.”; annotáció: „Fények beszélnek” összefoglaló cím alatt.]

1040. Kosztolányi Dezső: „Neon”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 52. sz., 1932. dec. 18–24., 69. [Műfaj: mozaik; első sor/mondat: „– Mozik, üzletek előtt lélekzem üvegrudak légüres testében, vörösen, sárgán, kéken és lilán, folyton cikázva és ki-kigyulladva, merőben idegenszerűen, mint valami futurista vegyi fény.”; annotáció: „Fények beszélnek” összefoglaló cím alatt.]

1933.

1041. Kosztolányi Dezső: „A színésznő százéves”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 5. sz., 1933. jan. 22–28., 40–41. [Műfaj: esszé; első sor/mondat: „Melyik színésznő százéves? Mindegyik színésznő. Maga a színésznő tölti be az idén – 1933-ban – századik évét.”; lásd FJ2/3069: „A színésznő százéves. Melyik színésznő százéves? Mindegyik színésznő. Maga a színésznő tölti be az idén – 1933-ban – a századik évét” is.]

1042. Kosztolányi Dezső: „Anyám”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 9. sz., 1933. febr. 19–25., 37. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Én nagyon sokakat szerettem”; annotáció: „Édesanyám” összefoglaló cím alatt; lásd FJ1/551: „Anyarca” és 3376: „Anyarca” és 3527: „Anyarca” + FJ2/206: „Anyarca” is; kötetben: BFP, 20–21: „Én nagyon sokakat szerettem”, Mágia1, 74–75, Mágia2, 76–77, ÖGyK, 213–214: „Én nagyon sokakat szerettem”.]

1043. Kosztolányi Dezső: „A szerelem válsága”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 11. sz., 1933. márc. 5–11., 6–7. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Mindenféle válságról hallani.”]

1044. Kosztolányi Dezső: „Irodalmi levele”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 14. sz., 1933. márc. 26. – ápr. 1., 50–51. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Vajjon hogy is olvas az élete közepén az, akinek kenyere, szenvedélye az írás-olvasás?”]

1045. Kosztolányi Dezső: „Képeskönyv”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 20. sz., 1933. máj. 7–13., 8–9. [Műfaj: tárcsanovella; első sor/mondat: „Amikor utoljára jártam erre, olyan volt az erdő, mint egy hálószoba.”; lásd FJ2/3005: „Tavaszi muzsika” is.]

1046. Kosztolányi Dezső: „Tátraszéplaki levél”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 35. sz., 1933. aug. 20–26., 33–35. [Műfaj: levél; első sor/mondat: „Ezt a leveletem 1010 méter magasságból küldöm a tenger színe fölé.”; annotáció: KD családtagjait ábrázoló csoportképekkel; lásd FJ2/2832 is.]

1047. Kosztolányi Dezső: „Irodalmi levele”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 37. sz., 1933. szept. 3–9., 36–37. [Műfaj: esszé; első sor/mondat: „Azokról a könyvekről számolok be, melyeket nem olvastam el és nyilván nem is olvasok el soha.”; lásd FJ2/2849: „Irodalmi levél” is.]

1048. Kosztolányi Dezső: „Furulyaszó”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 39. sz., 1933. szept. 17–23., 11. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Egy-két lépés, elfogy az aszfalt / és a mező / terít a földre gazdag asztalt.”; lásd FJ1/439: „Séta a városon kívül vidéken” is; kötetben: LLE, 11–12, Mák1, 18–19, Mák2, 20–21, ÖGyK, 160: „Séta a városon kívül, vidéken”.]

1049. Kosztolányi Dezső: „Irodalmi levele”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 44. sz., 1933. okt. 22–28., 40–41. [Műfaj: esszé; első sor/mondat: „Megint vizsgáznom kell az olvasmányaimból, mint olvasónak.”; lásd FJ2/2850: „Irodalmi levél” is.]

1050. Kosztolányi Dezső: „Irodalmi levele”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 49. sz., 1933. nov. 26. – dec. 2., 14–15. [Műfaj: esszé; első sor/mondat: „A Nobel-díjat az idén Bunin Iván kapta. 1901-ben hullott először ez az irodalmi aranyeső *Sully Prudhomme*-ra, a francia költőre.”]

1051. Kosztolányi Dezső: „Pesti képeskönyv”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 52. sz., 1933. dec. 17–23., 75–80. [Műfaj: esszé; első sor/mondat: „(Ismertem olyan törzsökös budapestieket, akik sohase mozdultak ki ebből a városból, nem tunyaságból vagy fukarságból, hanem mert tíz kerületében megtalálták az öt világrézsz minden színét és ízét.”]

1934.

1052. Kosztolányi Dezső: „Bolond éj. Novella”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 14. sz., 1934. márc. 25–31., 54–57. [Műfaj: novella; első sor/mondat: „Abban az időben történt ez, amikor súlyos betegségemből föllábadva csavarogtam ide-oda, egy téli éjszakán, régen, húszéves koromban.”; annotáció: Gömör Imre rajzaival.]

1053. Kosztolányi Dezső: „Világnézet és virágnézet”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 22. sz., 1934. máj. 20–26., 16–17. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Barátom, ha egy tavaszi napon hazatérsz a mezőről, nemcsak egy csokor virágot hozhatsz, hanem egy kocsiderékra való történetet, megfigyelést, pletykát is, föltéve, hogy szemtelen kíváncsisággal és alázatos lélekkel járkáltál ottan.”; lásd FJ2/2920 is.]

1054. Kosztolányi Dezső: „Költők 1934-ben”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 39. sz., 1934. szept. 16–22., 6–7. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Sokan eltűnődtek már, vajjon ki lehetett az, aki a világháború első napján, első órájában, első másodpercében esett el, szíven találva egy golyótól, amikor voltaképp még meg se kezdődött az öldöklés s ő máris szörnyethalt, máris betelt végzete, máris megnyitotta azt a titokzatos-hosszú sort, melyben tízmillió ember követte őt.”]

1055. Kosztolányi Dezső: „Szerelmesek”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 46. sz., 1934. nov. 4–10., 47. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „A fejüket a tenyerükbe véve”; kötetben: ÖGyK, 323.]

1056. Kosztolányi Dezső: „Shakespeare szerelmese”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 48. sz., 1934. nov. 18–24., 8–9. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Amint Sir Archibald Flower a dobogóra lép, délcegen és karcsúan, s beszélni kezd, nézegetem finom ezüstfejét, éles, okos mosolyát és arra gondolok, milyen boldog lehet ez a tiszteletreméltó angol úr.”]

1057. Kosztolányi Dezső: „A hosszú, néma...”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 52. sz., 1934. dec. 16–22., 39. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „A hosszú, néma, mozdulatlan ősz”; lásd FJ2/2603: „Szeptember elején” is; kötetben: ÖGyK, 319: „Szeptember elején”.]

1058. Kosztolányi Dezső: „Történelmi dráma öt felvonásban”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 53. sz., 1934. dec. 23–29., 52–53. [Műfaj: dráma (paródia); első sor/mondat: „Első fölvonás. Vacsoraidőn ostromolják a társaskocsit.”; lásd FJ1/1747: „Közvélemény. Történelmi dráma öt felvonásban” és FJ2/881: „Közvélemény. Történelmi dráma öt felvonásban” is.]

1059. Kosztolányi Dezső: „Karácsony”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 53. sz., 1934. dec. 23–29., 58. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Ezüst esőbe száll le a karácsony,”; kötetben: NFK1, 106: „Fasti. Karácsony”, NFK2, 50, NFK3, 51, NFK4, 51.]

1935.

1060. Kosztolányi Dezső: „Április bolondja”, *Színházi Élet*, XXV. évf. 15. sz., 1935. ápr. 7–13., 14–

15. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „1846 március 31-én az *Evening Star* azt a hírt röpítette világgá, hogy másnap az istingtoni mezőgazdasági palota dísztermében nagyszabású számárkiállítás nyílik meg.”; lásd FJ2/3007 is.]

1061. Kosztolányi Dezső: „Tavaszi színjáték a tengeren”, *Színházi Élet*, XXV. évf. 24. sz., 1935. jún. 9–15., 12–13. [Műfaj: tárcanovella; első sor/mondat: „Nyílt tengeren halad a hajó.”; lásd FJ2/3015: „Tavaszi színjáték az Adrián” és 3071: „Tavaszi színjáték a tengeren” is.]

1062. Kosztolányi Dezső: „Lovagiasság. Történelmi vígjáték 8 képben”, *Színházi Élet*, XXV. évf. 30. sz., 1935. júl. 21–27., 18. [Műfaj: tárcsa (forgatókönyv formájában írva); első sor/mondat: „A villamos zsúfolt.”; lásd FJ1/1738: „Lovagiasság” + FJ2/876: „Lovagiasság” is.]

1063. Kosztolányi Dezső: „A költő pályája”, *Színházi Élet*, XXV. évf. 43. sz., 1935. okt. 20–26., 116. [Műfaj: jegyzet; első sor/mondat: „1885 március 29-én születtem Szabadkán.”; annotáció: „Önéletrajzok. 50 élet őszinte regénye” összefoglaló cím alatt, többekkel együtt, KD két portréjával.]

1064. Kosztolányi Dezső: „Terpsychore”, *Színházi Élet*, XXV. évf. 43. sz., 1935. okt. 20–26., 137. [Műfaj: vers; első sor/mondat: „Fölzendül a húr a síkos terembe.”; annotáció: „A kilenc múzsa” összefoglaló cím alatt, más költők verseivel együtt, illusztrációval; kötetben: NFK1, 104: „Tánc”.]

1936.

1065. Kosztolányi Dezső: „Új és régi”, *Színházi Élet*, XXVI. évf. 2. sz., 1936. jan. 5–11., 8–9. [Műfaj: tárcsa; első sor/mondat: „Mondjuk, cipőt vásárolsz.”; lásd FJ1/1395: „Uj” + FJ2/554: „Uj” is.]

1066. Kosztolányi Dezső: „Pesti történet”, *Színházi Élet*, XXVI. évf. 9. sz., 1936. febr. 23–29., 65–67. [Rovat: Irodalmi Élet; műfaj: novella; első sor/mondat: „– Elbeszélem ezt neked, drágám – mondta az asszony a másik asszonynak – úgy, ahogy hallottam.”; lásd FJ1/1949: „Pletyka. Novella” + FJ2/2804: „Pletyka” is.]

MŰFORDÍTÁSOK

1918.

1067. Heine, Heinrich: „Én nevetem...”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, VII. évf. 22. sz., 1918. máj. 26. – jún. 2., 29. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Én nevetem a bárgyu, bamba népet.”; annotáció: szerkesztőségi bevezetővel: „*Hatvany* Lilinek a Belvárosi Színházban állandó sikerrel játszott darabjában, a »Noé bárkája«-ban, egyik szereplő, Maria Felicia *Heine*-nek egyik kevésbé ismert, nagyon szép szonettjét mondja el. A szonettet, melyet *Kosztolányi* Dezső, a kiváló poéta fordított pompásan magyarrá, itt közöljük.”; kötetben: MK2/2. köt., 14: „Szonett”.]

1919.

1068. Rilke, Rainer Maria: „Kép”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, VIII. évf. 22. sz., 1919. jún. 1–7., 7. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Hogy lemondó arcából ne ejtse / földre bánatát és fájó vágyát.”; kötetben: MK2/2. köt., 167–168.]

1921.

1069. [Ismeretlen kínai szerző]: „Bosszu”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, X. évf. 33. sz., 1921. aug. 13–20., 39. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Jaj!« [!] szólt a lány. »Hallod, kakasszó?«”; kötetben: MK2/3. köt., 223–224: „Bosszú”.]

1070. Tagore, Rabindranath: „Lámpa az útra”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, X. évf. 34. sz., 1921. aug. 21–27., 6. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Béke veled, béke szívem.”; kötetben: MK2/3. köt., 220.]

1071. Tagore, Rabindranath: „Vak leány”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, X. évf. 34. sz., 1921. aug. 21–27., 23. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Egy vak leány jött a kertembe reggel”; lásd FJ1/3431 is; kötetben: MK2/3. köt., 219.]

1922.

1072. Gautier, Teophile [Théophile]: „Kínai szerelem”, ford. K[osztolányi]. D[ezső]., *Színházi Élet*, XI. évf. 2. sz., 1922. jan. 8–14., 2. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Ó, asszonyom, nem Önt szeretem én.”; lásd FJ1/3470 is; kötetben: MK1, 133, MK2/1. köt., 40.]

1073. Maupassant, Guy de: „Főpróba”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XI. évf. 13. sz., 1922. márc. 26. – ápr. 1., 55–62. [Műfaj: műfordítás – verses dráma; első sor/mondat: „Személyek: Destournelles, 55 éves / Destournellesné, 25 éves / Lapierre René, 25 éves / Szalon. Hátul és jobbra ajtók.”]

1923.

1074. Wilde, Oscar: „Salome”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XII. évf. 21. sz., 1923. máj. 20–26., 83–98. [Műfaj: műfordítás – dráma; jegyzetben: „Az ebédlőre nyiló nagy tornác Heródes palotájában.”; első sor/mondat: „*Az ifju syriai*. Milyen szép ma este Salome hercegnő.”; kötetben: W–S1, 3–79, W–S2, 3–79.]

1075. Wilde, Oscar: „Henry Irving. Fabien dei Franchi”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XII. évf. 29. sz., 1923. júl. 15–21., 22. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Csöndes terem és lomha árny-alak”; annotáció: „Színházi szonettek” összefoglaló cím alatt; kötetben: W–K, 61: „Fabien dei Franchi. Irving Henry barátomnak”.]

1076. Wilde, Oscar: „Sarah Bernhardt. Theatre”, *Színházi Élet*, XII. évf. 29. sz., 1923. júl. 15–21., 22. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Mily bús, üres lehet ez a világ”; annotáció: „Színházi szonettek” összefoglaló cím alatt; kötetben: W–K, 62: „Phèdre. Sarah Bernhardtnek”.]

1925.

1077. Géraldy, Paul: „Összebékülés”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XV. évf. 12. sz., 1925. márc. 22–28., 28. [Műfaj: műfordítás – vers; jegyzetben: „Géraldy »Te meg én« című verseskötetéből, mely most jelent meg a Génius kiadásában.”; első sor/mondat: „Megint haraggal váltunk el. Miért?”; kötetben: Gé–TÉ1, 71–73: „XIII. Összebékülés”, Gé–TÉ2, 71–73: „XIII. Összebékülés”, Gé–TÉ3, 75–77: „XIII. Összebékülés”.]

1927.

1078. Neuman[n], Alfred: „Oroszország. Dráma. 5 felv. 8 képben [!]”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XVII. évf. 38. sz., 1927. szept. 18–24., 89–120. [Műfaj: műfordítás – dráma; első sor/mondat: „Pahlen dolgozószobája (*Bal tört falon magas ablak, melyen egy felső és egy alsó behuzható függöny van.*”); annotáció: szereposztással, a darabot rendezte Karlheinz Martin, a Magyar Színházban adták elő.]

1928.

1079. Csehov Antal [=Csehov, Anton Pavlovics]: „Három nővér”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 35. sz., 1928. aug. 26. – szept. 1., 137–164. [Műfaj: műfordítás – dráma; első sor/mondat: „I. FELVONÁS (Szalon, oszlopokkal, melyek közül belátni a nagyterembe, az ebédlőbe.”); annotáció: a Vígszínház előadásában, szereposztással a kezdőlapon. Felelős: Révész Ferenc (Országos Színészegyesület Irodalmi Ügynöksége).]

1080. Büchner, Georg: „Danton halála. Dráma 3 felvonásban, 16 képben”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 44. sz., 1928. okt. 28. – nov. 3., 113–133. [Műfaj: műfordítás – dráma; első sor/mondat: „1. kép (*A Palais Royal erkélye.*”); annotáció: szereposztással, a darabot rendezte Karlheinz Martin.]

1930.

1081. Bernstein, Henry [=Bernstein, Henri]: „Muzsika. Szinmű három felvonásban, tizenkét képben”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XX. évf. 2. sz., 1930. jan. 5–11., 133–167. [Műfaj: műfordítás – dráma; első sor/mondat: „I. felvonás 1. kép (*Juniusi este, féltiz.*”); annotáció: szereposztással, a Vígszínházban került megrendezésre.]

1931.

1082. Li Tai Pe [=Li Taj-po]: „Si-si”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XXI. évf. 2. sz., 1931. jan. 4–10., 24. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Lótuszvirágoktól fehér a csarnok.”; annotáció: „Kinai versek. Az Est jótékony célú díszelőadásán elmondta: Bajor Gizi” összefoglaló cím alatt; lásd FJ1/2980: „Si-Si” is; kötetben: KJV1, 68: „Si-Si”, KJV2, 95: „Si-Si”.]

1083. Li Tai Pe [=Li Taj-po]: „Az örök vers”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XXI. évf. 2. sz., 1931. jan. 4–10., 24. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Pingálgatok magam, betűket írva.”; annotáció: „Kinai versek. Az Est jótékony célú díszelőadásán elmondta: Bajor Gizi” összefoglaló cím alatt; lásd FJ1/2984 + FJ2/3123 is; kötetben: KJV1, 70, KJV2, 95.]

1084. Po Csü-[j]ji: „Arany harang”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XXI. évf. 2. sz., 1931.

jan. 4–10., 24. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Negyven se voltam s lányom született”; annotáció: „Kinai versek. Az Est jótékony célú díszelőadásán elmondta: Bajor Gizi” összefoglaló cím alatt; lásd FJ1/3024: „Arany-Harang” és 3843: „Arany-Harang” + FJ2/3140: „Arany-Harang” is; kötetben: KJV1, 26: „Arany-Harang”, KJV2, 36–37: „Arany-Harang”.]

1085. Po Csü-[j]i: „Emlékezés arany harangra”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XXI. évf. 2. sz., 1931. jan. 4–10., 25. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „*Bus roncs vagyok, / beteg és negyvenéves,*”; annotáció: „Kinai versek. Az Est jótékony célú díszelőadásán elmondta: Bajor Gizi” összefoglaló cím alatt; lásd FJ1/3025: „Emlékezés Arany-Harangra” és 3844: „Emlékezés Arany-Harangra” + FJ2/3141 „Emlékezés Arany-Harangra” is; kötetben: KJV1, 27: „Emlékezés Arany-Harangra”, KJV2, 38: „Emlékezés Arany-Harangra”.]

1086. Po Csü-[j]i: „Amikor éjjel viszontláttam Jung-Yangot”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XXI. évf. 2. sz., 1931. jan. 4–10., 25. [Műfaj: műfordítás – vers; első sor/mondat: „Itt nőtem én fel Jung-Yangban itt.”; annotáció: „Kinai versek. Az Est jótékony célú díszelőadásán elmondta: Bajor Gizi” összefoglaló cím alatt; lásd FJ1/3027: „Amikor éjjel viszontláttam Yung-Yangot” + FJ2/3145: „Amikor éjjel viszontláttam Yung-Yangot” is; kötetben: KJV1, 29: „Amikor éjjel viszontláttam Yung-Yangot”, KJV2, 40–41: „Amikor éjjel viszontláttam Yung-Yangot”.]

1087. Gregorio Sierra Martinez [=Martínez Sierra, Gregorio]: „Túl a rácson. Színmű két felvonásban”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XXI. évf. 30. sz., 1931. júl. 19–25., 122–138. [Műfaj: műfordítás – dráma; első sor/mondat: „I. felvonás Szin: A Domokos-rendi apácák zárdájának egyik része.”; annotáció: szereposztással, a Magyar Színházban adták elő.]

1935.

1088. Shakespeare Vilmos [=Shakespeare, William]: „Romeo és Júlia”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XXV. évf. 42. sz., 1935. okt. 13–19., 101–129. [Műfaj: műfordítás – verses dráma; első sor/mondat: „(Veronai polgárok, férfiak, nők a két házból, álarcosok, örök, nappali és éjjeli kíséret.)”; annotáció: előadták a Magyar Rádióban, 1935. október 18-án. Szereposztás a *Színházi hét* című rovatban; lásd FJ1/2321: „Mab királyné. Romeo és Julia új fordításából” + FJ2/970: „Mab királyné. Romeo és Julia új fordításából” is; kötetben: Sh–RJ, 3–209.]

1936.

1089. Zuckmayer, Karl: „Kristóf Katica. Színjáték 3 felvonásban, 4 részben”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XXVI. évf. 15. sz., 1936. ápr. 5–11., 119–141. [Műfaj: műfordítás – dráma; első sor/mondat: „Az öreg Kristóf már a hatvanasokat tapossa, de azért igazgat, vezeti az egész társaságot.”]

1090. Hsiung, Shih I.: „Gyémántpatak kisasszony. Kínai játék 3 részben”, ford. Kosztolányi Dezső, *Színházi Élet*, XXVI. évf. 43. sz., 1936. okt. 18–24., 105–130. [Műfaj: műfordítás – dráma; első sor/mondat: „Értsük meg világosan, hogy ez a dísztelen színpad Wang Yun-nak, a miniszterelnöknek festői kertjét ábrázolja.”]

INTERJÚK, NYILATKOZATOK

1913.

1091. [Szerző nélkül]: „Nyilatkozatok a Mesterről”, *Színházi Élet*, II. évf. 43. sz., 1913. dec. 21–28., 10–16. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Ujházi Edét [!] háromszor láttam játszani.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1915.

1092. [Szerző nélkül]: „Nyilatkozatok Varsányi Irénről”, *Színházi Élet*, IV. évf. 17. sz., 1915. dec. 26. – 1916. jan. 2., 10–19. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Varsányi Irén főjellemtvonása – ne csodálkozzanak ezen az egyszerű kijelentésen – a szerénység.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1916.

1093. [Szerző nélkül]: „Nyilatkozatok Fedák Sáriról”, *Színházi Élet*, V. évf. 17. sz., 1916. ápr. 23–30., 17–27. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Fedák Sári ma és mindig csodagyerek. Bátor tehetsége és harmatos vásottsága vele együtt nőtt és nő, mint egy csodaköntös.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1917.

1094. [Szerző nélkül]: „Nyilatkozatok Beregi Oszkáról”, *Színházi Élet*, VI. évf. 22. sz., 1917. máj. 27–jún. 3., 17–19. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Beregi Oszkár zengő és férfias művészetét szeretem: a szeretetem értékes, mert eljutottam hozzá és megszerettem.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1920.

1095. [Szerző nélkül]: „Milyen korban szeretne élni?”, *Színházi Élet*, IX. évf. 14. sz., 1920. ápr. 4–10., 3. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „A magyar aranykorban szerettem volna élni; születni 1867-ben és meghalni 1914 júniusában szívszélhűdésben.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1922.

1096. [Szerző nélkül]: „A »Véres költő«”, *Színházi Élet*, XI. évf. 3. sz., 1922. jan. 15–21., 30. [Rovat: Érdekes Könyvek; műfaj: interjú; első sor/mondat: „Kosztolányi Dezső ebben a kötetében adja legteljesebb írói egyéniségét: szikrázó színeit, halk hangulatainak szivárványlását, romantikus, néha szentimentalizmusba hajló élet- és emberlátását.”; annotáció: *A véres költő* című regényről, szót ejtve a fordításokról is.]

1097. Rákosi Jenő: „A tizéves Színházi Élet”, *Színházi Élet*, XI. évf. 16. sz., 1922. ápr. 16–22., 1–16 [12]. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „Csak tizéves? Csodálatos, koraérett gyermek.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, a *Színházi Élet* jubileuma apropóján fölvetett körkérdésre, KD szignójával és portréfotójával.]

1923.

1098. [Szerző nélkül]: „Sokat nevettem életemben. De így még sohasem nevettem!”, *Színházi Élet*, XII. évf. 14. sz., 1923. ápr. 1–7., 2–14. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „A megboldogult Bede Jób viccén nevettem legjobban.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1099. [Szerző nélkül]: „A pesti Pythia”, *Színházi Élet*, XIII. évf. 38. sz., 1923. szept. 16–22., 11–15. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Író embernél nem kellett attól tartanunk, hogy esetleg pár perc múlva már másként adja le a jóslást, mint ahogy történt, ezért megkértük, hogy a nagy esemény után telefonon értesítsen bennünket.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés: tényérjóslás.]

1924.

1100. Sipos Iván: „Kosztolányi Dezső, Márkus Emilia, Móricz Zsigmond és Sebestyén Károly a Cseresnyéskert rendezéséről, előadásáról és az előadás jelentőségéről”, *Színházi Élet*, XIV. évf. 38. sz., 1924. szept. 21–27., 7–9. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Csehovné nemrégén tette közzé ura levelezését.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1101. [Szerző nélkül]: „Négy magyar író nyilatkozata a mozi utjáról, jelentőségéről és jövőjéről. Akik szeretik és akik nem szeretik a mozit. Aki közömbös iránta”, *Színházi Élet*, XIV. évf. 48. sz., 1924. nov. 30. – dec. 6., 60. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Nem vagyok a mozi barátja.”; annotáció: KD, Herczeg Ferenc, Krúdy Gyula, Szép Ernő nyilatkozata.]

1102. [Szerző nélkül]: „Életem legvidámabb esete”, *Színházi Élet*, XIV. évf. 52. sz., 1924. dec. 28. – 1925. jan. 3., 4–25. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Barátomat és feleségét meghívtuk ebédre.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1925.

1103. [Szerző nélkül]: „Ők hogyan emlékeznek Karinthyra?”, *Színházi Élet*, XV. évf. 22. sz., 1925. máj. 31. – jún. 6., 22. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Én is áhítatos aprólékossággal gondolok vissza Karinthy Frigyessele való első találkozásomra.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1926.

1104. Beöthy László: „Kosztolányi Dezső két új tehetséget ajánl: Aiszkiloszt és Shakespeare-t”, *Színházi Élet*, XVI. évf. 23. sz., 1926. jún. 7–13., 8. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Érdekes tény, hogy az utóbbi huszonöt esztendőben a színpad nem tett egyebet, mint az európai diadalmas forradalmak eredményeit, az impresszionizmust és szimbolizmust váltogatta és stílust köszörült.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés: „Milyen lesz a jövő szezon?”]

1105. [Szerző nélkül]: „Életem első szerelme”, *Színházi Élet*, XVI. évf. 53. sz., 1926. dec. 26. – 1927. jan. 1., 49–62. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „– Akik ezt a kérdést hallják, mélyen eltűnődnek, visszazarándokolnak gyermekkoruk ősemberi sötétségébe, aztán azon gondolkoznak, hogy mit hazudjanak egy szőke fruskáról, akit meglestek az iskolából jövet, vagy egy asszonyról, akiért véresre harapták a kis öklüket.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1927.

1106. [Szerző nélkül]: „Titkok háza. Kosztolányi Dezső a szépség titkáról”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 36. sz., 1927. szept. 4–10., 10–11. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Kant azt mondta, hogy az a szép, ami érdek nélkül tetszik.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1107. [Szerző nélkül]: „Életem legizgalmasabb kölcsönkérése”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 50. sz., 1927. dec. 11–18., 15. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Hatodik gimnazista voltam vidéken.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1108. [Szerző nélkül]: „Mi a rohadt almája?”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 51. sz., 1927. dec. 18–25., 8. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Elsősorban és feltétlenül el kell szívnom naponta 40 cigarettát, ha dolgozom.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés: mi inspirálja az írókat munka közben.]

1109. [Szerző nélkül]: „Kedves Kritikus Ur! Változott-e a véleménye sikerről, bukásról, szindarabokról, színművészekről és a színházakról? A Színházi Élet kérdése a napisajtó kritikusaihoz”, *Színházi Élet*, XVII. évf. 52. sz., 1927. dec. 26 – 1928. jan. 1., 45. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Hét esztendő alatt – tudósok állítják – az anyagcsere folytán annyira átalakul a szervezetünk, hogy egyetlen sejt sem marad meg bennünk abból, ami régi egyéniségünket összerakta.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1928.

1110. [Szerző nélkül]: „Bejön még maga az én utcámba...”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 1. sz., 1928. jan. 1–7., 14–15. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Az ilyen szerénytelen kérdésre csak szerénytelenül illik felelni. Az Üllői-utat választom, mert itt laktam évekig, itt irtam első verseimet, délfelé itt járnak a szép, szegény leányok, az éhes, vidám diákok, éjszakánként itt ragyognak fel a klinikák tükörablakai és itt virágoznak az »Üllői-uti fák«.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés: melyik utcát neveztetné el magáról.]

1111. [Szerző nélkül]: „Április elseje...”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 14. sz., 1928. ápr. 1–7., 27. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Hamarjában csak ez a semmiség jut eszembe. Volt egy jámbor osztálytársam. Április elsején közöltem vele, hogy a fizikai szertár kigyulladt.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1112. [Szerző nélkül]: „60 éves az »Éjjeli menedékhely« költője, akiről várost neveztek el Oroszországban”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 16. sz., 1928. ápr. 15–21., 16. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Leültetett asztalához engem és feleségem.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés: Gorkij-ünnep.]

1113. [Szerző nélkül]: „Szervusz!...”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 17. sz., 1928. ápr. 22–28., 8. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Hetedikes gimnazista koromban egy vacsorán a tornatanárom letegezett és felszólított, hogy tegezzem vissza.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés: a tegezésről.]

1114. [Szerző nélkül]: „Ruha teszi az embert”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 26. sz., 1928. jún. 24–30., 103. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Budapestre több tucat vékony, szállagszerű nyakkendővel érkeztem meg, amelyeket színes mellényeimhez és magas »Vatermörder«-szerű gallérjaimhoz viseltem.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1115. Karinthy Frigyes: „Évzáró vizsga”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 27. sz., 1928. júl. 1–7., 8–13. [Műfaj: nyilatkozat (paródia); első sor/mondat: „Én mindig zöld tintával írok, gyerekkoromtól kezdve. Ragaszkodom hozzá. Ez a babonám. Annyira fontos nekem ez a szín, hogy mióta gépen írok, világoszöldszínű szalagokat hozattam Amerikából.”; annotáció: írók vizsgáznak, KD vizsgatétele: „Milyen színű tintával írjon egy író?”, osztályzata: „Festészet: jeles”.]

1116. [Szerző nélkül]: „Mi a priusza? Kitől örökölte a tehetségét?”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 28. sz., 1928. júl. 8–14., 39. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Édesapám és édesanyám lelke keveredik bennem, titkos együttesben.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés, KD szüleinek fiatalkori arcképével.]

1117. [Szerző nélkül]: „Sovány vagy kövér? Mi a magyar írók zsánere?”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 37. sz., 1928. szept. 9–15., 20. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „A mai divat, a hájtalanság, a nők kamaszfürtje és kurta szoknyája nem holmi indokolatlan szeszélyből származott, hanem egy kor értékítéletéből, mélyen gyökeredző bölcseleti meggyőződéséből.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1118. [Szerző nélkül]: „Megkérdeztük a magyar költőket, mi a szép a lucskos, csunya őszben”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 42. sz., 1928. okt. 14–20., 4. [Műfaj: nyilatkozat; mottó: „Köröskörül oly szürke minden, Ameddig ellátsz, csupa sár...”; első sor/mondat: „Az ősz visszaadja a szobámat. Nyáron lakásom kitágul, egy lesz az utcával, elvesziti különvalóságát, egyénisége kiröppen a nyitott ablakon.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1119. [Szerző nélkül]: „Az ő receptjük. Írók, művészek kedvenc ételei”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 43. sz., 1928. okt. 21–27., 74. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Utálom a hamis romantikát, mely valaha – álszeméremből kisütötte, hogy »enni prózai dolog, nem enni viszont költői«.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1120. [Szerző nélkül]: „A népszerűség átka”, *Színházi Élet*, XVIII. évf. 52. sz., 1928. dec. 23–29., 54–60. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Amikor Thomas Mann először járt nálunk, egy verőfényes téli délután az Andrássy-uton sétáltam vele.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1929.

1121. [Szerző nélkül]: „Mi volt gyermekkorának legkedvesebb olvasmánya?”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 38. sz., 1929. szept. 15–21., 49. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Petőfi Sándor.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1122. [Szerző nélkül]: „Minden fehér ember lelkében van Othellóból egy kis feketeség”, *Színházi Élet*, XIX. évf. 45. sz., 1929. nov. 3–9., 33. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „A féltékenység idegbetegség. Erre vonatkozó megfigyeléseimet és észleleteimet a következőkben összegezhetem.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés: féltékenység.]

1930.

1123. [Szerző nélkül]: „Ki az ideálja?”, *Színházi Élet*, XX. évf. 6. sz., 1930. febr. 2–8., 48. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Ha férfire gondolok, akkor mindig Shakespearet látom, az embert, amint műveiből visszaállítom magamnak.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1124. [Szerző nélkül]: „Sajtóhiba”, *Színházi Élet*, XX. évf. 26. sz., 1930. jún. 22–28., 64. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Két olyan sajtóhibára emlékszem, amit sohasem fogok elfelejteni.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1125. [Szerző nélkül]: „Utazni...!” *Színházi Élet*, XX. évf. 52. sz., 1930. dec. 21–27., 79. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Legnagyobb utamat hatéves koromban tettem meg. Szabadkáról Szegedre utaztam, ekkor édesapám társaságában személyvonaton.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1931.

1126. Kosztolányi Dezső: „Weekend”, *Színházi Élet*, XXI. évf. 32. sz., 1931. aug. 2–8., 65. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „*Elutazni azt jelenti, hogy átalakulunk, hogy hirtelen más szerepet*

játszunk, hogy kiugrunk a saját bőrünkéből.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1127. [Szerző nélkül]: „Új aranykort jósolnak az írók”, *Színházi Élet*, XXI. évf. 42. sz., 1931. okt. 11–17., 30–32 [30]. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Az új aranykorszak akkor következik el, ha az emberiség felemelkedik arra a filozófiai magaslatra, hogy mindenki csak magával fog törődni.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1128. [Szerző nélkül]: „Egy ember élete”, *Színházi Élet*, XXI–XXII. évf. 53. sz., 1931. dec. 27. – 1932. jan. 2., 12. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Ha fel kellene sorolnom azt a három írónkat, akiket az élők körül a legtöbbre tartok, akkor Kassák neve feltétlenül ott szerepelne ebben a névsorban...”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés, ajánló összeállítás Kassák Lajos azonos című életrajzi köteteihez, az *Irodalmi élet* című mellékletben.]

1932.

1129. [Szerző nélkül]: „Ahogy ők látják...”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 16. sz., 1932. ápr. 10–16., 33–34 [34.]. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Többféle »eszményi« feleség van. Annak, ki nem nőszült meg és sohase fog megnősülni, az eszményi feleség maga a tökéletesség, egy nő, aki mint világhódító, fiatal tündér száll ki a fütött, világított gépkocsiból, kacagva pezsgőzik velünk egy fölvirágzott asztalnál s táncol, zongorázik, öt európai nyelvet beszél hibátlanul s naponta többször fülünkbe sugja a forró, rövid szót: »te«.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés: „Milyen az ideális feleség?”]

1130. [Szerző nélkül]: „Csókankét”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 20. sz., 1932. máj. 8–14., 18. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Tapasztalatlan fiatal emberek azt hiszik, hogy a csók a szerelem kezdete. Később rájönnek arra, hogy a csók maga a cél, a vágy megkoronázása.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés, utalással a *Csók* című novellára (*Esti Kornél Harmadik fejezet*).]

1131. Incze Sándor: „Tehetségavatás. Incze Sándor felhívása azokhoz az írókhoz és festőkhöz, akik még soha nem szerepeltek a nyilvánosság előtt”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 25. sz., 1932. jún. 12–18., 8–9. [9.] [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Horatius valaha azt tanácsolta a költőknek, hogy kilenc évig tartogassák kézírataikat a fiókban, csak aztán adják ki őket.”; annotáció: nyilatkozat a *Tehetségavatás* című rovat szerkesztőbizottságának többi tagjával közösen. A rovat fiatal tehetségeknek kívánt megjelenési lehetőséget adni.]

1132. Kosztolányi Dezső: „[Szép sorai vannak]”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 29. sz., 1932. júl. 10–16., 95. [Rovat: Tehetségavatás; műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Szép sorai vannak. Az első sor a legszebb.”; annotáció: M. József László *Alleluja* című verséről.]

1133. Kosztolányi Dezső: „[Messze földről]”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 30. sz., 1932. júl. 17–23., 97–103. [98.] [Rovat: Tehetségavatás; műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Messze földről, Marokkóból kaptam ezt az arab verset.”; annotáció: Vörös József Kálmán *Altató* című arab versfordításáról.]

1134. Kosztolányi Dezső: „[Eszközök nélkül]”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 30. sz., 1932. júl. 17–23., 97–103. [102.] [Rovat: Tehetségavatás; műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Eszközök nélkül, hétköznapi szavakkal varázsol elő életművészetet.”; annotáció: Moussong Piroska *Három vers* című pályázati anyagáról.]

1135. Kosztolányi Dezső: „[A költő huszonhároméves]”, *Színházi Élet*, XXII. évf. 37. sz., 1932. szept. 4–10., 81. [Rovat: Tehetségavatás; műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „A költő

huszonhároméves, egy Budapest-melletti faluban él s nem küld válaszbélyeget, mert – mint írja – nem futja rá.”; annotáció: Földeák János *Pillanatfelvétel* című írásáról.]

1933.

1136. [Szerző nélkül]: „Ugratás”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 44. sz., 1933. okt. 22–28., 66. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Egyszer Karinthy Frigyes nagyon megtréfált.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1137. [Szerző nélkül]: „Vannak el nem mondott témák”, *Színházi Élet*, XXIII. évf. 52. sz., 1933. dec. 17–23., 70–72. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „– Nem hiszem, hogy az írónak *megíratlan témái* lehetnének.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés: „Vannak témák, amik az alkotóművészt végigkísérik és kísértik az egész életén.”]

1934.

1138. [Szerző nélkül]: „Szeptemberi emlék”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 37. sz., 1934. szept. 2–8., 45–47. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Első iskolai életreszóló élményem az volt, hogy amikor beléptem a zsúfolt tanterembe, a szabadkai »Vörös ökör« elemi iskola első osztályába, jelenlévő ismeretlen tanulóársaim nem üdvözöltek harsány örömmel, boldogságukban nem hajigálták a levegőbe kalapjaikat, nem öleltek meg és nem csókoltak összevissza, amit én, a család elkényeztetett gyermeke természetesnek, sőt jogosnak tartottam volna, hanem tovább tereferéltek és verekedtek, mintha ott se lettem volna.”; annotáció: utalás az *Esti Kornél Első fejezetére*, gyermekkori fotóval. KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1139. [Szerző nélkül]: „Kötelező őszinteségtől!”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 49. sz., 1934. nov. 25. – dec. 1., 72. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Azt kérdik tőlem, hogy kívánatos volna-e a világon az őszinteség általános uralma és milyen eredménnyel járna?”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, a „budapesti művészvilág és közélet néhány prominens tagjaival” közösen, illusztrálva.]

1140. [Szerző nélkül]: „Az első pénz”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 53. sz., 1934. dec. 23–29., 58–61. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Tizennégy éves koromban kerestem először pénzt.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1141. [Szerző nélkül]: „A boldog házasság iskolája”, *Színházi Élet*, XXIV. évf. 53. sz., 1934. dec. 23–29., 110. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „A jó házasság legelső követelményének tartom, hogy a szerelem egy része türelemmé szelidüljön.”; annotáció: Bozzay Margit hasonló című cikkére reagálva, szerkesztőségi felvezetőkkel, a Kosztolányi-házaspár fotójával.]

1935.

1142. [Szerző nélkül]: „Vallomások Bulla Elmáról”, *Színházi Élet*, XXV. évf. 6. sz., 1935. febr. 3–9., 43. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „– Bulla Elma, drámai meglepetése és reménysége a mi drámaiatlan korunknak.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1143. [Szerző nélkül]: „Szobrot a költőknek!”, *Színházi Élet*, XXV. évf. 7. sz., 1935. febr. 10–16., 14–16. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Egész életemben szakadatlanul dolgoztam, a szobromat tehát így képzelem el: én fenn állok a talapzaton és diktálok hű munkatársamnak, Szegő Jucinak, aki lenn, mint mellékalak, az írógépen gépel.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1144. Pán Imre: „A vers és a csók”, *Színházi Élet*, XXV. évf. 17. sz., 1935. ápr. 21–27., 134–135. [Műfaj: interjú; első sor/mondat: „Húsvétra megjelennek az ötvenéves Kosztolányi Dezső

összegyűjtött versei.”]

1145. [Szerző nélkül]: „Álom-Budapest”, *Színházi Élet*, XXV. évf. 27. sz., 1935. jún. 30. – júl. 6., 10–12. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Gyakran álmodozom arról, hogy Budapest a tenger partján fekszik, az agg Gellérthegy lábát a dagály hullámai mossák, a város egy része karéjosan a tengerparton helyezkedik el, a másik része szigeteken, mint Velence vagy Stockholm, árbocerdő sötétedik a mai Dunaparton, sirályok röpködnek az Ezredéves Oszlop felett, osztrigát és csillaghalat árulnak az Oktogon-téren, alföldi magyarjaink tengerész kocsmákban mulatnak az Angyalföldön, esténként elgondolázunk a Városligetbe, szegény, küszködő népünk pedig »hasát kivette a szép verőfénynek«, boldog semmittevésben, jóllakottan és elégedetten heverész a tengerparton.”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, körkérdés.]

1146. Szép Ernő: „Hólabda”, *Színházi Élet*, XXV. évf. 52. sz., 1935. dec. 22–28., 97–106. [Műfaj: nyilatkozat; első sor/mondat: „Hogy miért nem tudnak megélni manapság a költők kizárólag a verseikből?”; annotáció: KD nyilatkozata többekkel, Szép Ernőnek a *Színházi Élet* nevében fölített körkérdése: „Mivel magyarázza, hogy a költők ma már képtelenek megélni csak versírásból?” A következő kérdést KD teszi föl Bulla Elmának: „Hogyan készül egy szerepre?”]